

Honda Europe NV

Milieuverklaring 2012

De resultaten van het jaar 2011
in het kader van EMAS

- Honda Europe NV
- Verklaring milieubeleid
- Milieuzorgsysteem
- Bedrijfsactiviteiten
- Milieuaspecten
- Milieudoelstellingen en maatregelen

VOORWOORD

De vestiging van Honda Europe NV in Gent is geregistreerd onder EMAS sinds oktober 2005. Onderhavig document is het eerste tussentijdse rapport van de driejaarlijkse cyclus. Het rapport geeft een overzicht van de behaalde resultaten in 2011 en geeft tevens de evolutie van de milieuprestatie van de laatste jaren weer.

Veel leesplezier.

INHOUDSTAFEL

Honda Europe NV	05
> de essentie	05
> 34 jaar Honda Europe	06
> milieuvergunningen	08
Verklaring milieubeleid	09
Milieuzorgsysteem	11
> ISO	11
> EMAS	12
> milieuorganigram	13
Bedrijfsactiviteiten	15
> logistiek	15
> information systems	18
> European Engine Center	19
> parts	19
Milieuaspecten	20
> selectie belangrijkste milieueffecten	20
> resultaten milieuaspecten	21
> verpakkingsafval	21
> indirecte milieu-aspecten	22
> energie	24
> lucht	27
> water	31
> impact op de lokale omgeving	34
> bodem	34
> afval	35
> materiaalefficiëntie	38
> opleiding	39
> aannemers / werk door derden	39
Milieudoelstellingen & -maatregelen	40
> milieudoelstellingen en -programma	40
> evaluatie milieuprogramma '10 - '11	40
> milieuprogramma '11 - '12	42
> andere milieuprestaties	43
> milieucharter	43
> ideeënbus / NHC	44
> recyclage inktpatronen	45
> medewerking aan wetenschappelijk onderzoek	45
> medewerking aan milieuontmoetingsmoment	45
> peterschap Eco ² -project	46
> deelname Earth Hour	46
Verklaring van de erkende milieuverificateur	47
Volgende milieuverklaring	48
Contactpersonen en -adressen	48
Verklarende woordenlijst	49

DE ESSENTIE

Honda Europe NV in Gent werd opgericht in **1978**. Meer dan dertig jaar later is Honda Europe uitgegroeid tot het logistieke centrum voor Europa, Afrika en het Midden-Oosten.

Momenteel realiseren wij een omzet van **667 miljoen euro** met **622 medewerkers*** in Gent en nog eens 200tal in onze andere Europese vestigingen (HLC en EEC satellieten).

De activiteiten van Honda Europe vinden plaats in de Gentse Haven (havennummers: 1050 A, 1050 D en 2090 A). Onze terreinen zijn gelegen tussen het Kanaal Gent-Terneuzen, het Siffer- en Mercatordok en de John Kennedylaan.

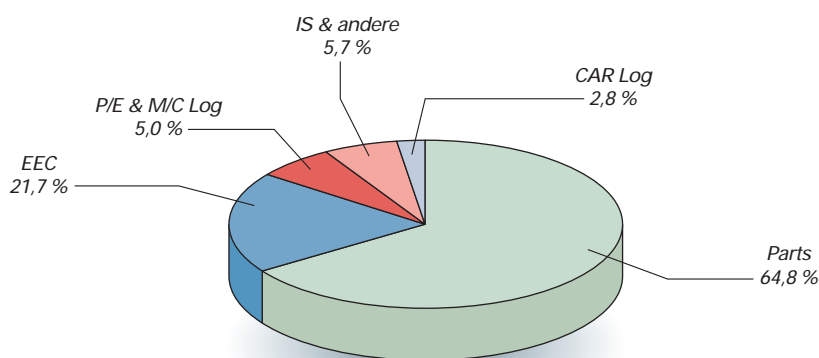

Honda Europe staat in voor:

- Logistiek van wagens, motorfietsen en power equipment
- Aankoop, verkoop en logistiek van wisselstukken voor alle producten
- Verkoop en logistiek van industriële motoren
- Ontwikkeling en beheer van informatica-systemen

Resultaten voor 87 KI (april 2010 – maart 2011):

Totale Honda Europe omzet per activiteit (in %)

* Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen in 87 KI.

34 JAAR HONDA EUROPE IN WOORD EN BEELD

>>2011

Het jaar 2011 wordt getekend door een aantal grote (natuur)rampen, waardoor ook Honda als bedrijf getroffen wordt. Op 11 maart 2011 werd Japan getroffen door een zware aardbeving, gevolgd door een tsunami. Hierdoor ontstonden problemen in de nucleaire site van Fukushima. De productie van Honda in Japan lag hierdoor enige weken stil. In oktober 2011 werd Thailand getroffen door zware overstromingen. De Thaise productiesite van Honda en diverse toeleveranciers werden hierdoor getroffen.

>>2008

Honda Europe mag 30 kaarsjes utblazen. Ter gelegenheid van dit feest komen 1400 mensen het bedrijf bezoeken. Honda Europe NV behaalt, voor een nieuwe cyclus van drie jaar, de EMAS registratie. Ook de ISO14001- en OHSAS18001 certificaten worden vernieuwd.

>>2005

Honda Europe NV behaalt voor het eerst de EMAS registratie. Terzelfder tijd wordt het ISO14001-certificaat en het OHSAS18001 certificaat vernieuwd voor drie jaar.

>>2004

Honda Europe wordt met het project 'naakt uitleveren van moto's' genomineerd voor de prestigieuze Eco-efficiëntieprijs.

>>2003

25 jaar Honda Europe, dus dit is een feestjaar. Tevens behaalt de afdeling IS voor de eerste maal het ISO9001/2000 certificaat.

>>2002

Het certificaat voor milieuzorgsysteem ISO14001 wordt vernieuwd voor drie jaar. Terzelfder tijd werd voor de eerste maal het **OHSAS18001-certificaat** behaald (veiligheid en gezondheid)

>>2000-2001

In september wordt de eerste hoekkolom van **het nieuwe magazijn** ingehuldigd door Eerste Minister Guy Verhofstadt. Dit magazijn zal begin 2001 operationeel zijn en beslaat 30.000 m². Hiermee wordt Honda Europe ook het centrale invoer,-opslag -en distributiepunt voor motorfietsen en power equipment die zowel binnen als buiten Europa worden geproduceerd.

>>2000

Vanaf 1 juni verloopt de aanvoer van de wagens, geproduceerd in Swindon, via **de haven van Zeebrugge**. Het verkorten van de leveringstijden van de wagens en het verhogen van de klantentevredenheid liggen hierbij aan de basis.

>>1999

In augustus worden de inspanningen op het vlak van kwaliteitsmanagement enerzijds en bescherming en behoud van het milieu anderzijds, beloond met het **ISO 14001-certificaat**.

>>1999

In april wordt een nieuwe business unit opgericht: **Motorcycle en Power Equipment Logistics**. Deze unit zal op Europees niveau een nieuwe structuur introduceren en zal instaan voor de logistiek van motorfietsen en power

products.

>>1997

LCC behaalt het ISO 9002 certificaat (kwaliteit).

>>1991

Het magazijn start op 1 januari met het **HEDS-systeem (Honda Euro Delivery System)** met de bedoeling om de service naar de dealers te verbeteren en de kosten te verlagen. Het systeem voorziet rechtstreekse leveringen vanuit Gent naar de Nederlandse, Duitse, Engelse, Franse, Italiaanse en Oostenrijkse dealers.

>>1990

In juni wordt het **barcodesysteem** geïmplementeerd in het magazijn. Op 24 oktober wordt **de miljoenste wagen** gelost. Hij wordt geschonken aan de Gentse dienst voor armoedebestrijding.

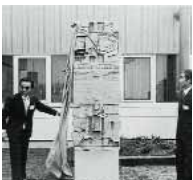
>>1987

Op 29 oktober breekt om 11.20 uur **een brand** uit in het onderdelenmagazijn. Het gebeurt allemaal razendsnel en resulteert in een ware ramp. Gelukkig gaat het slechts om stoffelijke schade. Honda Europe blijft echter niet bij de pakken zitten. In de namiddag worden de eerste herstelplannen opgemaakt. Slechts 1 dag na de ramp zijn we opnieuw operationeel. Ook LCC lijdt 'brandschade'. Op 5 dagen tijd dienen 8.513 wagens geïnspecteerd en volledig nagezien te worden. 70 auto's zijn zwaar beschadigd.

"De teamgeest die op het moment van de heropbouw uitgaat van iedereen, is een gevoel dat we moeten trachten te behouden en verder ontwikkelen" zei de Heer Yoshiaki Sato, toenmalig president van Honda Europe.

>>1980

Vanaf nu worden ook de onderdelen voor tweewielers gestockeerd bij HE. Dit zorgt voor een stijging van het personeelsbestand. De informatica-afdeling automatiseert steeds verder. Er wordt meer en meer gebruik gemaakt van **on-line informatie**.

>>1979

Op 24 oktober wordt Honda Europe officieel ingehuldigd.

>>1978

In 1978 wordt de vergunningsakte ondertekend en in juli wordt gestart met de funderingswerken voor een administratief gebouw en de productieruimte van LCC. Het autoschip **"the golden ace"** brengt de eerste Honda's naar Gent op 30 oktober.

>>1960

In de jaren '60-'70 voeren de Europese Honda-vestigingen, ieder voor zich, de Honda-producten in. Om de afleveringskwaliteit van de wagens te standaardiseren en de kostprijs te drukken, wordt in Europa een project gestart om een **'car terminal'** te bouwen. Om diverse redenen wordt gekozen voor de **Gentse haven**:

- centrale ligging in Europa
- de kennis van de kwaliteiten van de medewerkers (door hun ervaring in Aalst)
- de beschikbaarheid over voldoende ruimte, met uitbreidingsmogelijkheden voor de toekomst.

MILIEUVERGUNNINGEN

Bij de opstart van het bedrijf werd een vergunning bekomen voor het exploiteren van een auto-assemblagebedrijf.

In 1997 werd deze vernieuwd en uitgebreid. De klasse1-milieuvergunning werd verleend door de Bestendige Deputatie en was geldig tot 2011. In 2006 werd een uitbreiding/wijziging van de vergunning toegekend om aangepast te zijn aan de reële situatie op het terrein.

In 2010 werd een vergunningsaanvraag ingediend voor het vernieuwen van de huidige vergunning en de uitbreiding ervan voor o.a. de opslag van smeeroles en loodstartbatterijen. Op 17 juni 2010 werd een klasse1-milieuvergunning verleend door de Bestendige Deputatie (geldig tot 17/06/2030).

Naast de milieuvergunningen beschikt Honda Europe ook over de bouwvergunningen voor de gebouwen en een vergunning voor het opslaan en behandelen van springstoffen (airbags) en het vervoer ervan per vliegtuig.

MILIEUBELEIDSVERKLARING

Binnen Honda Europe maakt Total Quality Management (TQM) deel uit van de bedrijfsstrategie voor het bepalen en het opvolgen van de bedrijfsdoelstellingen. Daarin wordt het bedrijf gesteund door het Europese hoofdkwartier (Honda Motor Europe Ltd. in Langley, UK) en door de moedermaatschappij HONDA Motor in Japan. Ook in deze vestigingen stuurt TQM de bedrijfsvoering.

De producten die HONDA verdeelt, hebben allen (tweewielers, auto's, power equipment) een impact op veiligheid en milieu. Daarom staat het bedrijf ervoor in dat de invloeden naar het milieu toe betreffende het gebruik en de productie als dusdanig beperkt blijven. Tevens dient men erover te waken dat alle activiteiten op een veilige manier gebeuren. Daarom wordt iedere entiteit binnen de Honda-familie aangemaand om oog te hebben voor de milieu- en veiligheidsresultaten. Ook Honda Europe wordt daarop gewezen.

Honda Europe wil niet nalaten deze opdracht gewetensvol te vervullen en de invloed van haar activiteiten naar het milieu en de veiligheid toe verbeteren.

Om te verzekeren dat de effecten van haar activiteiten conform zijn met de gangbare wettelijke milieureglementeringen heeft Honda Europe er zich toe verbonden om een milieuzorgsysteem op te zetten en op peil te houden dat voldoet aan de vereisten van de Europese Verordening inzake EMAS (Europees milieubeheers- en milieuauditsysteem) en ISO14001.

De basis om dit te realiseren zijn volgende drie peilers:

- de Honda filosofie
- de opgelegde voorwaarden in de milieuvergunning
- de vigerende wetgevingen

Geleid door Honda's globale milieuverklaring, wil Honda Europe, als verantwoordelijk lid van de wereldgemeenschap, al het mogelijke doen om bij te dragen tot de gezondheid van de mens en de bescherming van het milieu. Alleen dan is een succesvolle toekomst mogelijk, niet alleen voor ons bedrijf, maar voor de gehele wereld.

Honda Europe zal de nodige maatregelen nemen om milieuverontreiniging te voorkomen en om te voldoen aan de vigerende milieuwetgeving.

De invloed die onze activiteiten heeft op het lokale milieu zullen opgevolgd worden en we zullen ons inspannen om een continue verbetering van de situatie te realiseren. Honda Europe zal inspanningen leveren om materialen te recyclen, grondstoffen en energie te besparen, afval te minderen en het resterende afval op de meest geschikte manier te laten verwerken.

Als lid van het bedrijf en de gemeenschap, zal elke medewerker inspanningen leveren om het milieu te vrijwaren en zal zijn of haar deel doen om er voor te zorgen dat Honda Europe zich al verantwoordelijk lid van de wereldgemeenschap gedraagt.

Daarom worden volgende beleidslijnen onderschreven:

1. Er wordt bij de werknemers op elk niveau een besef van verantwoordelijkheid voor het milieu bijgebracht. Dit moet resulteren in een dagelijkse zorg van elke medewerker in het verminderen van afval en energieverbruik.
2. De gevolgen van de lopende activiteiten voor het milieu worden geëvalueerd en gecontroleerd.

3. De nodige maatregelen worden genomen om verontreiniging te voorkomen of uit te schakelen. Wanneer dit niet realiseerbaar is worden verontreinigende emissies en de productie van afval tot een minimum beperkt. Op deze manier wordt getracht de invloed op het milieu te verminderen tot niveaus die overeenkomen met een economische acceptabele toepassing van de BBT.
4. De nodige maatregelen worden genomen om milieugevallen te voorkomen. Daarnaast heeft Honda Europe een noodprocedure uitgewerkt die gevolgd dient te worden bij brand of milieu-incidenten, ten einde de schade voor mens en milieu tot een minimum te beperken.
5. Er worden controleprocedures ingevoerd en toegepast om de naleving van het milieubeleid na te gaan.
6. Er worden corrigerende procedures en maatregelen vastgelegd en bijgewerkt voor het geval geconstateerd wordt dat het milieubeleid of de milieudoelstellingen of de milieuoogmerken van het bedrijf niet nagekomen worden.
7. De nodige informatie wordt verschaft om de milieu-effecten van de activiteiten van het bedrijf te begrijpen. Er wordt dan ook gestreefd naar een open communicatie met de eigen medewerkers en met alle andere belangstellenden.
8. Er worden maatregelen getroffen zodat leveranciers/aannemers/onderaannemers die op de locatie van het bedrijf werkzaam zijn, milieunormen hanteren die gelijkwaardig zijn aan die van Honda Europe NV.
9. Zorgzaam omspringen met energie maakt een essentieel deel uit van het milieubeleid.

Deze milieubeleidsverklaring wordt ter inzage gehouden van het brede publiek, de werknemers, overheden en andere betrokkenen. Doel is om zo de rechtstreeks belanghebbende, maar ook het brede publiek, informatie te verstrekken over de milieueffecten en de voortdurende verbetering van de milieuprestaties van de organisatie.

MILIEUBELEIDSVERKLARING	VEILIGHEIDSBELEIDSVERKLARING
<p>Geleid door Honda's globale milieuverklaring, wil Honda Europe, als verantwoordelijk lid van de gemeenschap, al het mogelijke doen om bij te dragen tot de gezondheid van de mens en de bescherming van het milieu. Alleen dan is een succesvolle toekomst mogelijk, niet alleen voor ons bedrijf, maar voor de gehele wereld.</p> <p>Honda Europa zal de nodige maatregelen nemen om milieuverontreiniging te voorkomen en om te voldoen aan de van toepassing zijnde milieuwetgeving.</p> <p>De invloed die onze activiteiten heeft op het lokale milieu zullen opgevolgd worden en we zullen ons inspannen om een continue verbetering van de situatie te realiseren.</p> <p>Honda Europe zal inspanningen leveren om materialen te recyclen, grondstoffen en energie te besparen, afval te minderen en het resterende afval op de meest geschikte manier te laten verwerken.</p> <p>Als lid van het bedrijf en de gemeenschap, zal elke medewerker inspanningen leveren om het milieu te vrijwaren en zal zijn of haar deel doen om er voor te zorgen dat Honda Europe zich als verantwoordelijk lid van de gemeenschap gedraagt.</p> <p>Datum: 01 oktober 2009 K. Yamaguchi President <i>K. Yamaguchi</i></p>	<p>De filosofie van Honda zegt dat er geen productie kan zijn zonder veiligheid. Het beleid van Honda Europe bestaat er dan ook in om, in de mate van het mogelijke, de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van haar medewerkers, bezoekers en aannemers te verzekeren en in regel te zijn met alle andere relevante gezondheids- en veiligheidswetgeving.</p> <p>Daarom zullen we risico's identificeren en doelstellingen en programma's uitwerken om deze risico's te verkleinen of weg te werken en onze veiligheidsprestaties continu te verbeteren.</p> <p>De nodige maatregelen zullen getroffen worden om incidenten en werkongevallen te voorkomen en het welzijn van de werknemers te bevorderen bij de uitvoering van hun werk. Daarvoor zal de preventie structureel en planmatig worden aangepakt.</p> <p>Management en leidinggevenden zullen het veiligheids- en gezondheidsbewustzijn van de medewerkers aanmoedigen en er voor zorgen dat elk personeelslid de nodige informatie, instructies en training krijgt, om op een veilige manier te werken.</p> <p>Elke werknemer moet bij de uitvoering van zijn of haar werk zorg dragen voor zijn/haar eigen veiligheid en gezondheid en die van de anderen. Hij of zij heeft een belangrijke en persoonlijke verantwoordelijkheid om bij te dragen tot veilige arbeidsvoorwaarden.</p> <p>Datum: 01 oktober 2009 K. Yamaguchi President <i>K. Yamaguchi</i></p>

ISO 14001

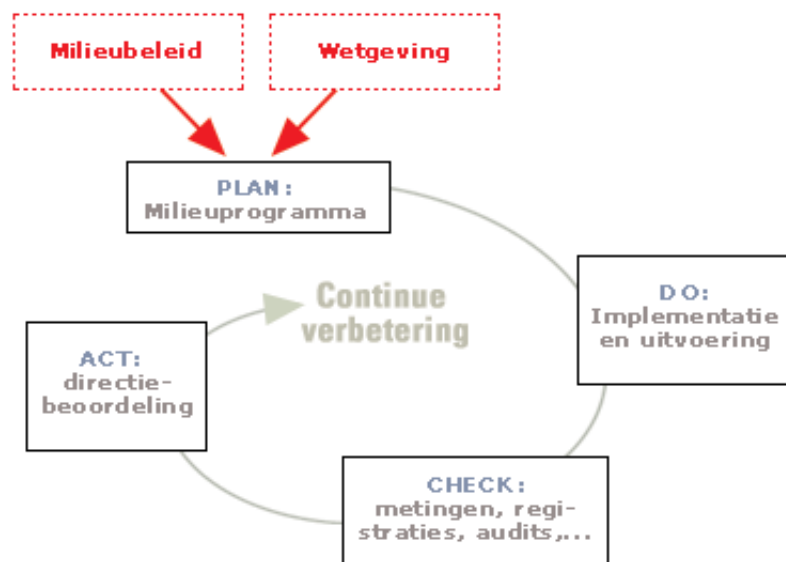
In maart 1998 werd door de wagenafdeling (LCC) het ISO14001-certificaat behaald. Eén jaar later koos Honda Europe ervoor het ISO14001-zorgsysteem in te voeren als milieu-beheerssysteem voor de gehele site. Door dit beheerssysteem te onderhouden en steeds opnieuw te verbeteren, wordt de conformiteit met het milieubeleid, met de doelstellingen en met de wettelijke en andere vereisten verzekerd.

Sinds 2011 zijn ook de satelliet magazijnen* van Honda Europe mee opgenomen in het ISO14001-certificaat van Honda Europe NV.

Opmerking:

Honda Europe beschikt tevens over een veiligheidszorgsysteem dat beantwoordt aan de OHSAS18001-norm en als dusdanig werd gecertificeerd door een onafhankelijk certificatiebureau.

Honda Europe verbindt zich, met de invoering van het ISO14001 – zorgsysteem, tot een continue verbetering van haar milieuprestaties bij de uitvoering van haar logistieke operaties. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een techniek die reeds goed ingeburgerd was in Honda Europe, de Plan-Do-Check-Act (PDCA) cyclus.

Voor de doorstroming van informatie verwijzen we naar het milieu-organigram.

* Honda Europe heeft 6 satelliet magazijnen gesitueerd in Zweden, Polen, Oostenrijk, UK, Spanje en Italië.

EMAS

EMAS staat voor Europees milieubeheers- en milieu-auditsysteem (Eco Management and Audit Scheme). EMAS staat open voor iedere organisatie die belang hecht aan verbetering van haar algemene milieuprestaties.

Een organisatie kan op een vrijwillige basis deelnemen aan dit systeem door:

- een milieubeleid vast te stellen
- een milieuprogramma en milieubeheerssysteem in te voeren
- milieu-audits uit te voeren
- een onafhankelijk erkend milieuverificateur te laten nagaan of deze elementen ook voldoen aan de voorschriften van EMAS
- een milieuverklaring op te stellen en deze te laten valideren door een erkend milieuverificateur

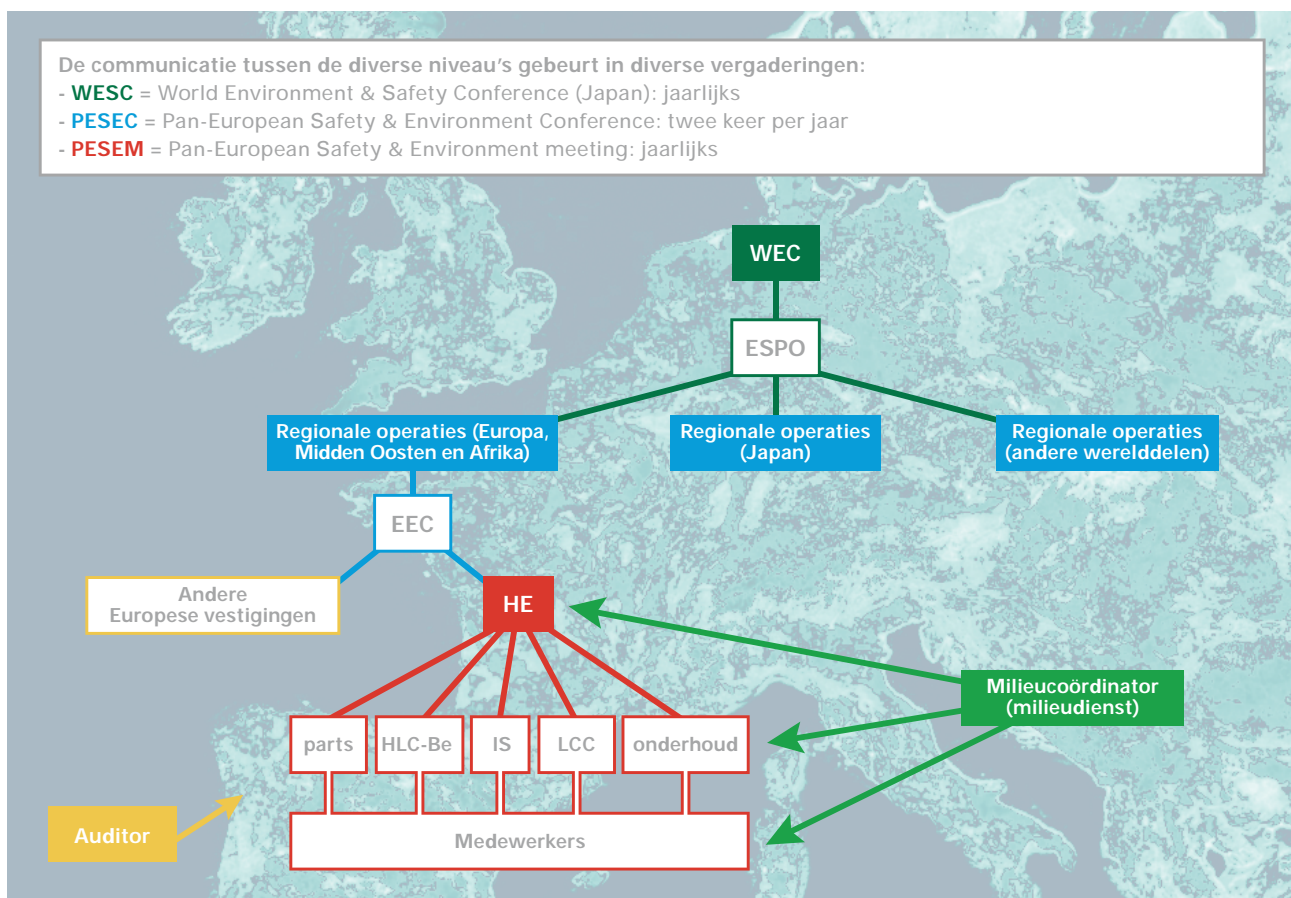

GEVERIFIEERD
MILIEUBEHEERSYSTEEM
REG N°: B-VL-000011

EMAS steunt veelal op ISO14001 als onderliggend zorgsysteem. Ook bij Honda Europe is dit het geval. In oktober 2005 werd Honda Europe NV geregistreerd onder het nummer EMAS/B-VL-000011. De EMAS-registratie is beperkt tot de site in Gent.

MILIEUORGANIGRAM

Honda Europe maakt deel uit van de wereldwijde Honda-familie. Diverse milieudoelstellingen worden op het hoogste niveau vastgelegd en van daar uit doorgestuurd naar de diverse vestigingen. De doorstroming van milieuinformatie gebeurt als volgt:

Op wereldvlak zorgt het WEC (World Environmental Committee) van Honda voor de coördinatie van het milieubeleid van de afzonderlijke Honda-vestigingen. Tevens worden binnen het WEC de wereldwijde milieudoelstellingen bepaald. Het ESPO (Environmental and Safety Planning Office Japan) zal de doelstellingen goedkeuren en de richtlijnen voor de komende jaren uitzetten.

EEC (European Environmental Committee) zal zorgen voor een uitwerking van deze doelstellingen op Europees vlak. Tevens zorgt ze voor de coördinatie binnen de Europese Honda-vestigingen.

Honda Europe zal uit de vooropgestelde doelstellingen deze selecteren die voor haar specifieke logistieke activiteiten van toepassing zijn. Een milieuprogramma om deze doelstellingen te bereiken, wordt door de hiërarchische lijn samen met de milieucoördinator uitgewerkt en door de president goedgekeurd.

Het milieuprogramma van Honda Europe wordt ook aangevuld met wettelijke eisen en de elementen uit het milieubeleid. Het geheel vormt de basis van het ISO14001 – milieuzorgsysteem.

Binnen elke afdeling van Honda Europe werd een ISO14001-afdelingsverantwoordelijke aangesteld die instaat voor de opvolging en het onderhoud van het milieuzorgsysteem binnen zijn afdeling. Zij zorgen tevens, in overleg met hun management, voor de verdere uitwerking van het algemene milieuprogramma. Jaarlijks zal de afdelingsverantwoordelijke de behaalde resultaten, ter beoordeling voorleggen aan zijn management.

De coördinatie van het milieuzorgsysteem, de opvolging van wet- en regelgeving, het opvolgen van resultaten van het milieuprogramma, het bijsturen van acties om de doelstellingen te halen, ... gebeurt door de milieucoördinator. Zij wordt hierbij ondersteund door de milieu- en preventiedienst van Honda Europe.

Op regelmatige tijdstippen worden interne en externe milieuaudits uitgevoerd om afwijkingen op het milieuzorgsysteem op te sporen. De auditor kan hierbij voorstellen tot verbetering formuleren.

Het volledige milieubeheerssysteem zal jaarlijks door de president beoordeeld worden. Hij geeft zijn bevindingen mee aan de milieucoördinator met het oog op continue verbetering.

Binnen de grote Honda familie kunnen ook vestigingsoverschrijdende milieuprojecten worden opgezet. Deze worden op Europees vlak gecoördineerd door HME-ERC (Honda Motor Europe – European Recycling Center). De coördinatie op wereldvlak gebeurt door het ESPO.

- **Logistiek**
- information systems
- european engine center
- parts

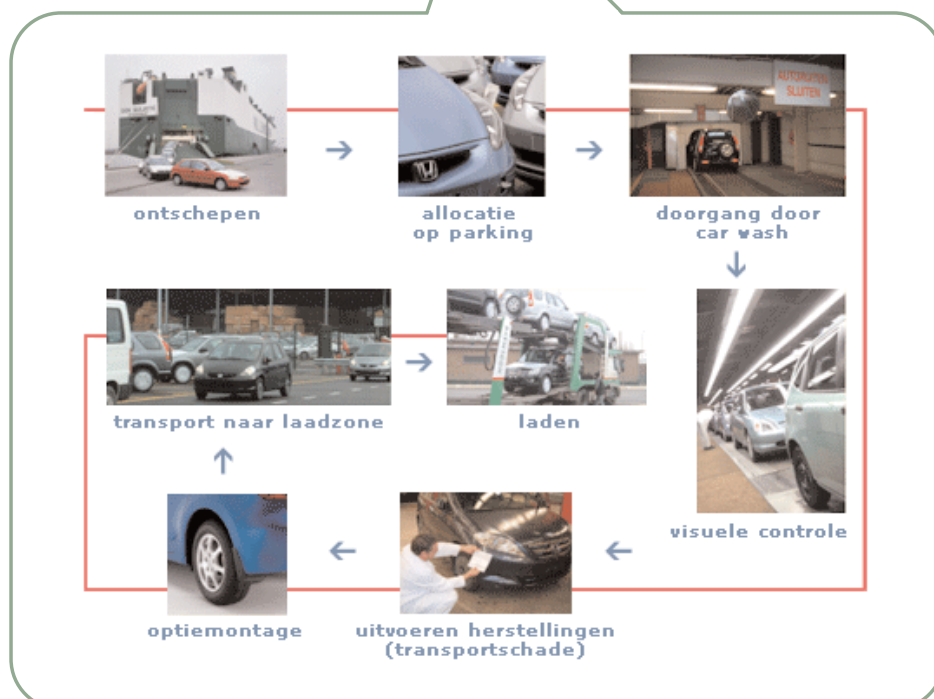
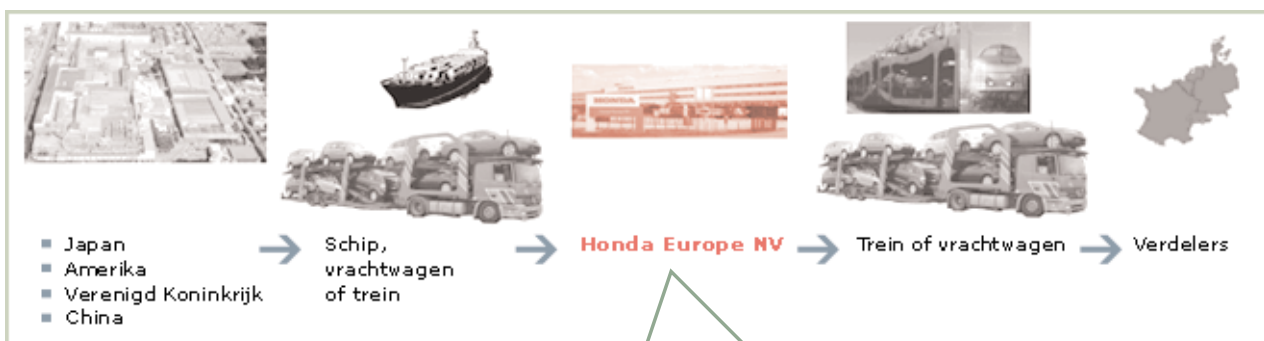
LOGISTIEK

Honda Europe NV is in hoofdzaak een logistiek bedrijf. Hier worden alle logistieke activiteiten voor alle Honda-producten en hun onderdelen gegroepeerd.

Daar de diverse afdelingen werken volgens zeer verschillende processen, worden hierna de flowcharts van de grootste afdelingen meegegeven (HLC-Be, MC/PE en LCC).

Processchema LCC:

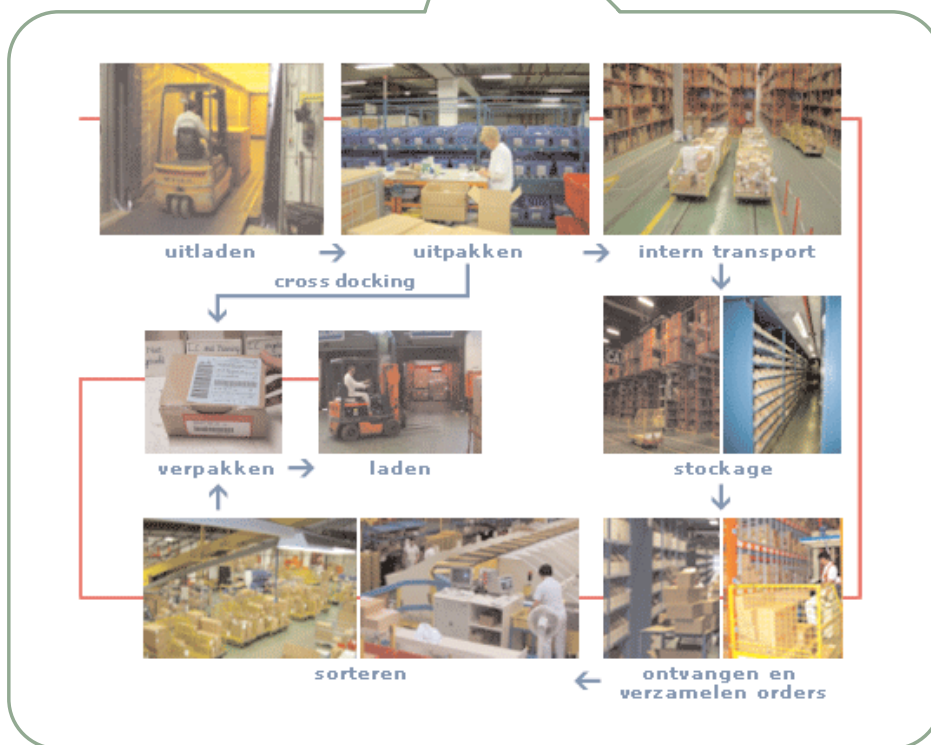
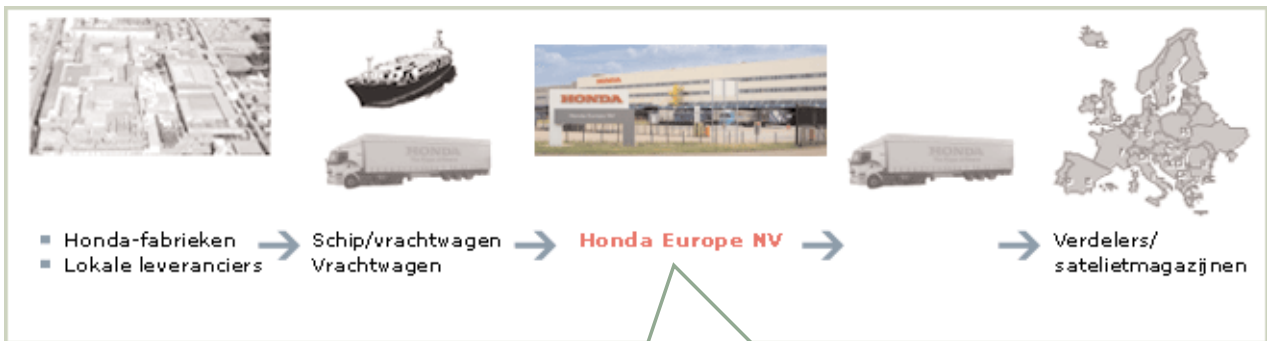
Het Logistics Center Cars voert een kwaliteitscontrole uit op de wagens, staat in voor optiemontage (interieur, ...) en levert de wagens rechtstreeks aan de Europese dealers.

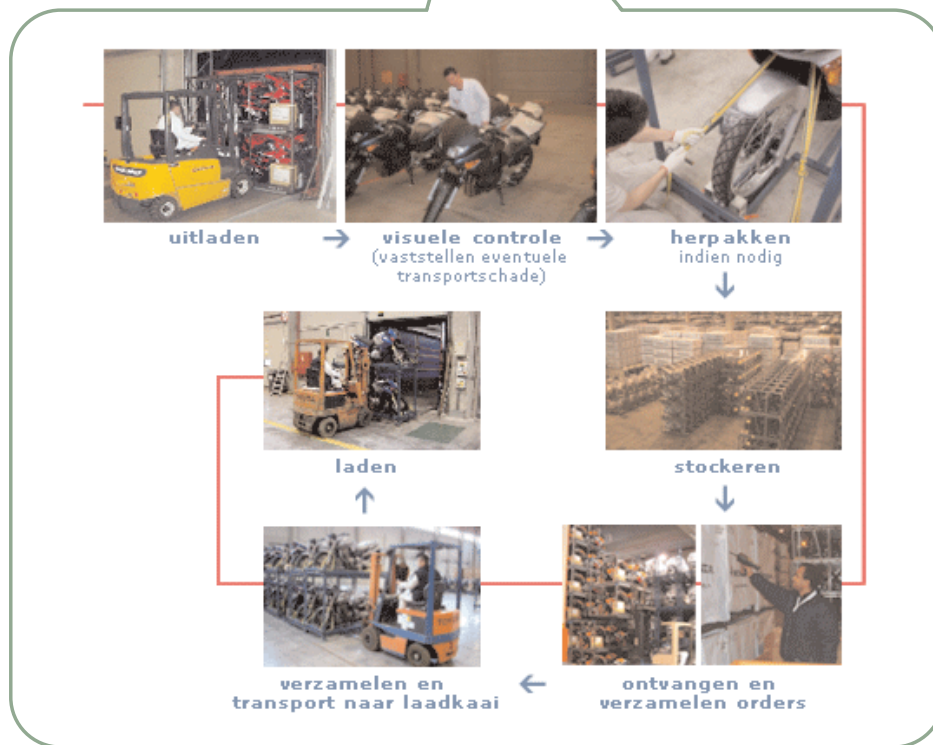
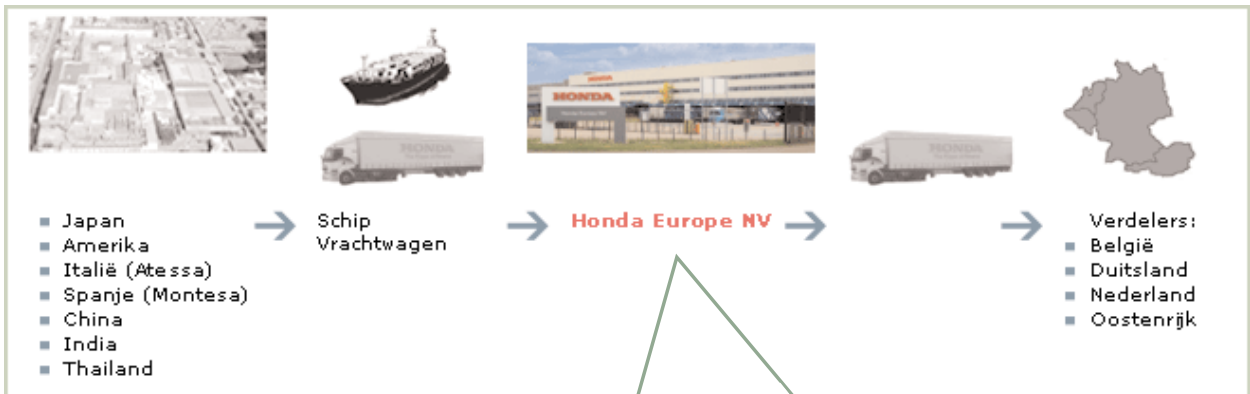
Processchema HLC-Be en MC/PE

Het Honda Logistic Center Belgium beheert de Europese stock en distributie van motorfietsen, power equipment, onderdelen voor wagens, tweewielers en power equipment, accessoires en motoren.

Processchema onderdelenmagazijn

Processchema MC/PE

Naast zijn logistiek activiteiten heeft men ook nog de IS, Parts en EEC – afdeling.

INFORMATION SYSTEMS

Afdeling IS

Information systems is het elektronisch hart van Honda in Europa, het Midden-Oosten en Afrika. Tevens is IS het centrum van een uitgebreid telecommunicatienetwerk tussen Europa, Japan en de V.S.

IS staat in voor de ontwikkeling en het beheer van hoogwaardige informatica- en telecommunicatiesystemen die de operaties ondersteunen.

Haar hoofdactiviteiten zijn:

- Datamanagement en – verwerking van: import en opslag, distributie, verkoop en nazorg
- Harmoniseren van bestaande toepassingen
- Ontwikkelen van innoverende systemen
- Optimaliseren van de verwerkingssnelheid en opslagcapaciteit
- Integreeren van nieuwe software, hardware, multimedia en telecom
- Bemannen van een permanente helpdesk

- logistiek
- information systems
- european engine center
- parts

EUROPEAN ENGINE CENTER

Afdeling EEC

Het European Engine Center organiseert de verkoop en de logistiek van Honda motoren voor Europa.

PARTS

Afdeling Parts

De Parts afdeling staat in voor de aankoop, stockbeheer, verkoop & marketing en prijszetting voor de wisselstukken van alle Honda-producten. Tevens verzorgen ze ook de klantenservice voor Europa, Afrika en het Midden Oosten.

- selectie belangrijkste milieueffecten
- resultaten milieuaspecten
- opleiding
- aannemers / werken met derden

SELECTIE VAN DE BELANGRIJKSTE MILIEUEFFECTEN

Alle menselijke handelingen beïnvloeden het milieu, ook de logistieke processen van Honda Europe. Door steeds te streven naar het toepassen van de best beschikbare technieken, tracht men deze impact te verminderen en tot een minimum te herleiden.

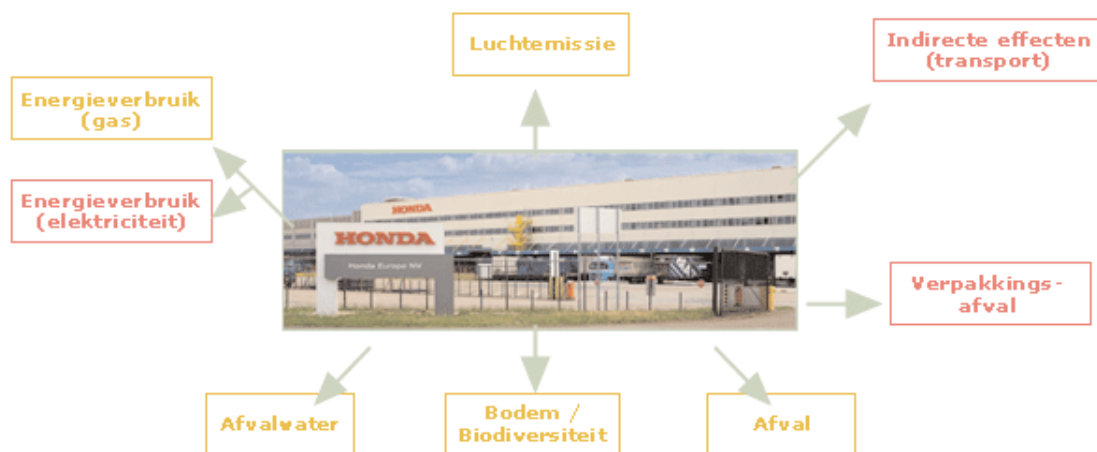
Een overzicht van de activiteiten met de milieu-effecten, gevaren en risico's verbonden aan onze processen en diensten werd opgemaakt en wordt regelmatig bijgewerkt. Op basis hiervan worden de 'zeer belangrijke' of 'zeer significante' gevolgen voor het milieu geselecteerd.

Het significant zijn van een milieu-effect voor Honda Europe wordt bepaald door een evaluatiesysteem (waarbij rekening gehouden wordt met de ernst van de milieuschade, de frequentie en de omvang van het gebied dat de invloed ondergaat). Kent het veroorzaakte milieu-effect een grote ernst en/of een grote frequentie en/of een grote waarneembaarheid dan wordt het als een zeer significant effect voor Honda Europe beschouwd.

Op basis van het evaluatiesysteem werden in 2010 volgende milieu-aspecten, verbonden aan de activiteiten van Honda Europe, met zeer belangrijke (zeer significante) milieu-effecten beschouwd:

- verpakkingsafval
- elektriciteitsverbruik
- transport (indirecte milieu-aspecten).

Deze milieu-aspecten, en de bijhorende milieu-effecten, worden verder in detail besproken, evenals volgende milieu-aspecten die aanleiding geven tot matig significante milieu-effecten : bodemgebruik, luchtmissies, afval, afvalwater en energieverbruik (gas-stookolie).

- milieu-aspect met zeer belangrijk milieu-effect voor Honda Europe
- milieu-aspect met belangrijk milieu-effect voor Honda Europe

RESULTATEN MILIEUASPECTEN

VERPAKKINGSAFVAL

Daar Honda Europe een logistiek bedrijf is en geen productie-eenheid, zijn er geen significante grond- of hulpstoffen, met uitzondering van het verpakkingsmateriaal.

Sinds 1998 wordt om de drie jaar een algemeen preventieplan voor verpakkingen opgemaakt en aan de IVC voorgelegd. De preventieplannen van 1998, 2001, 2004, 2007 en 2010 werden steeds door de IVC goedgekeurd.

De belangrijkste acties opgenomen in het laatste preventieplan (2010-2013) zijn:

- In gebruik name van nieuw type herbruikbare kratten
- Palletten met 7 in plaats van 8 latten (minder hout)
- Kleinere doos voor batterijen (minder karton)
- Verderzetting van de maatregelen uit de preventieplannen van 1998, 2001, 2004 en 2007

Van het verpakkingsmateriaal wordt ieder jaar een aangifte gedaan bij het IVC. In de tabel worden de recyclagepercentages weergegeven voor de laatste vijf jaar.

	2007	2008	2009	2010	2011**	Wettelijke vereiste*
Karton/papier	93,6%	93,8%	92,2%	93,5%	93,8%	> 60%
Kunststof	92,7%	94,9%	93,9%	93,4%	94,5%	> 30%
Hout	98,6%	98,6%	97,4%	97,8%	97,6%	> 15%
Metaal	99,6%	100%	100%	100%	100%	> 50%
Totaal	96,8%	96,94%	95,4%	96,1%	96,0%	> 80%

* percentage geldig vanaf 01/01/2009 (nieuw samenwerkingsakkoord betreffende de preventie en het beheer van verpakkingsafval, dd.04/11/2008, publicatie BS 29/12/2008).

** resultaten op basis van de gegevens zoals gekend op 16/02/2012

In 2011 werd er minder verpakkingsafval geproduceerd (7% minder t.o.v. 2010). Eén van de oorzaken hiervan is de beperkte toevoer na de natuurrampen in Japan (aardbeving+tsunami) en Thailand (overstromingen), waardoor ook Honda Europe dalende activiteitscijfers kende.

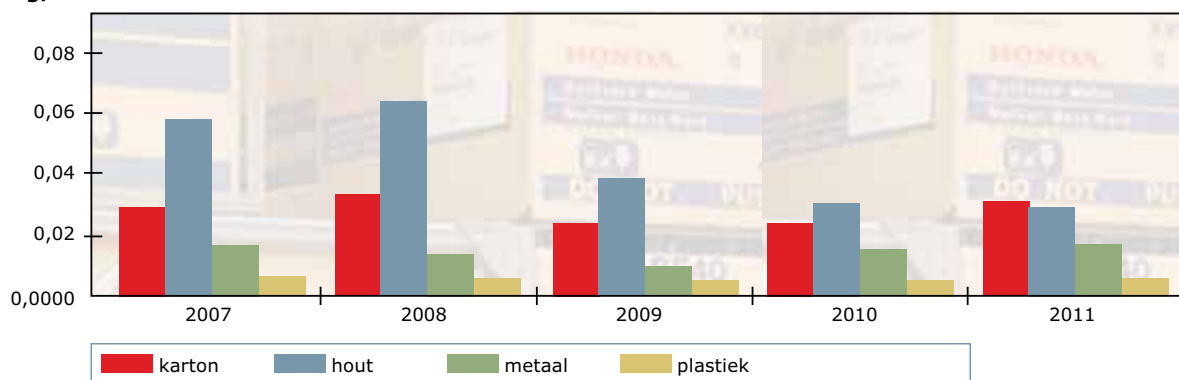
Voor het kartonafval zien we doorheen de laatste vijf jaar een licht schommelende trend. Het hergebruik van karton wordt zoveel mogelijk gestimuleerd (o.a. hergebruik van dozen, aanmaak van kartonmatjes uit afvalkarton).

De stijgende trend in het houtafval kon in 2009 worden omgebogen door een forse daling (-48% tov 2008). De daling werd bestendigd in 2010 en 2011. Naast de economische crisis, is het in gebruik nemen van herbruikbare kratten voor de verpakking van autoruiten hiervan de grootste oorzaak. Autoruiten werden tot begin 2009 aangeleverd in houten boxen. Deze boxen konden niet herbruikt worden en werden als afval verwijderd. Daarnaast wordt er een striktere controle gedaan bij het uitsorteren van gebruikte paletten. Sorteringscriteria zijn o.m formaat, beschadigingen. Waar mogelijk worden de paletten op de packingafdeling herbruikt. Een ander deel werd verkocht voor hergebruik.

Evolutie verpakkingsafval per totale eenheid

kg/totale eenheid

* Opmerking : totale eenheid is de sommatie van alle in- en uitgaande lijnen (onderdelen, power-equipment, tweewielers en marine) en prepack lijnen.

INDIRECTE MILIEU-ASPECTEN

Transport:

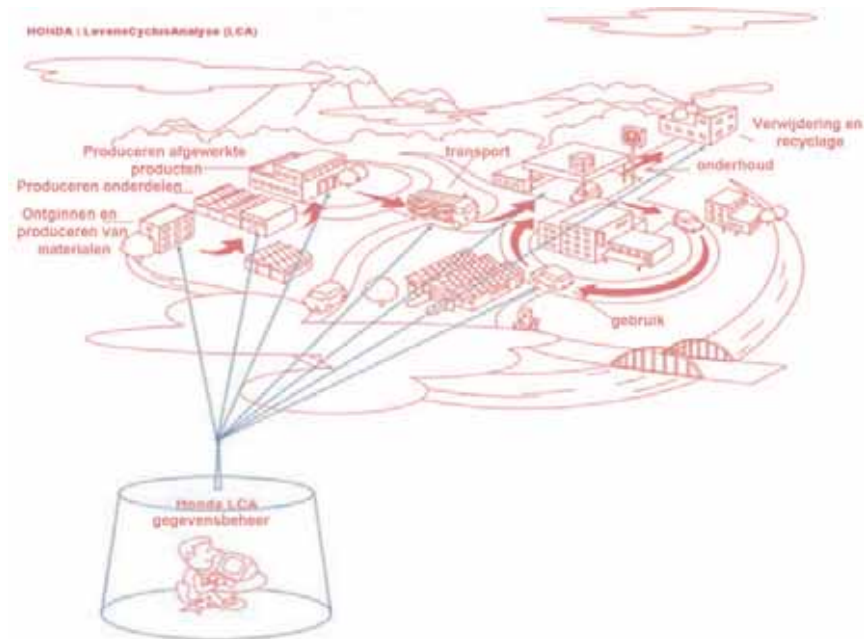
Voor het transport van de goederen (in en out) wordt samengewerkt met diverse logistieke partners. Als het economisch en logistiek verantwoord is, geven we de voorkeur aan spoorwegvervoer of de binnenvaart voor de levering van wagens.

Daarnaast wordt aan de containermaatschappijen gevraagd om het aanleveren van onderdelen vanuit de havens (Antwerpen, Zeebrugge, Rotterdam en Amsterdam) naar Honda Europe toe, zoveel mogelijk per binnenschip te laten geschieden.

De milieu-effecten veroorzaakt door het transport, werden opgenomen in de LCA die Honda Motor Worldwide aan het uitvoeren is. Het project rond LCA werd gestart in 2002 en het vooropgestelde doel was de milieu-impact veroorzaakt door haar activiteiten op elk niveau te kwantificeren. In 2010 is dit project in een nieuwe fase gekomen waarbij men zich gaat toespitsen op de ecologische voetafdruk (uitgedrukt in CO₂-emissie).

De totale levensloop van de Honda producten kan visueel als volgt worden voorgesteld:

De CO₂-emissies veroorzaakt door de logistieke activiteiten, hebben slechts een zeer kleine bijdrage in de totale CO₂-emissies gedurende de volledige levensloop van een wagen. Dit werd berekend in het globale milieurapport van Honda (bron : Honda Environmental Annual Report 2010, beschikbaar op <http://world.honda.com>).

Voor de berekening van de CO₂-emissies worden vier delen onderscheiden:

- **Logistics inbound:** onderdelen, producten en wagens worden aangeleverd naar Honda Europe en zijn satellietmagazijnen, komende van overzeese locaties en lokale (=Europese) leverancier. De analyse start bij het verlaten van het onderdeel van de Europese haven, luchthaven of lokale leverancier.
- **Factory Energy:** onderdelen en producten worden tijdelijk opgeslagen in de magazijnen en op de parkings. Alle activiteiten hiervoor binnen de 'muren' van Honda Europe en zijn satellietmagazijnen worden geanalyseerd.
- **Logistics outbound:** onderdelen, producten en wagens worden vanuit Honda Europe en zijn satellietmagazijnen, aangeleverd naar dealers. Het complexe transportnetwerk om de onderdelen tot bij de dealers verspreid over Europa te krijgen, werd in de analyse opgenomen.
- **Business related Energy:** betreft de verbruiken aan brandstof door de woon-werkverplaatsingen van het personeel en de verplaatsingen die in opdracht van het bedrijf gebeuren (o.a. zakenreizen) zowel voor Honda Europe als voor zijn satellietmagazijnen.

Gezien het project in een eerste fase zit, kunnen nog geen resultaten gepubliceerd worden.

ENERGIE

Het energieverbruik (elektriciteit, gas en stookolie) wordt maandelijks opgevolgd. Deze maandelijks opvolging moet snelle bijsturing verzekeren.

Het totale primaire energieverbruik van Honda Europe bedroeg in 2011: 0,078 PJ.

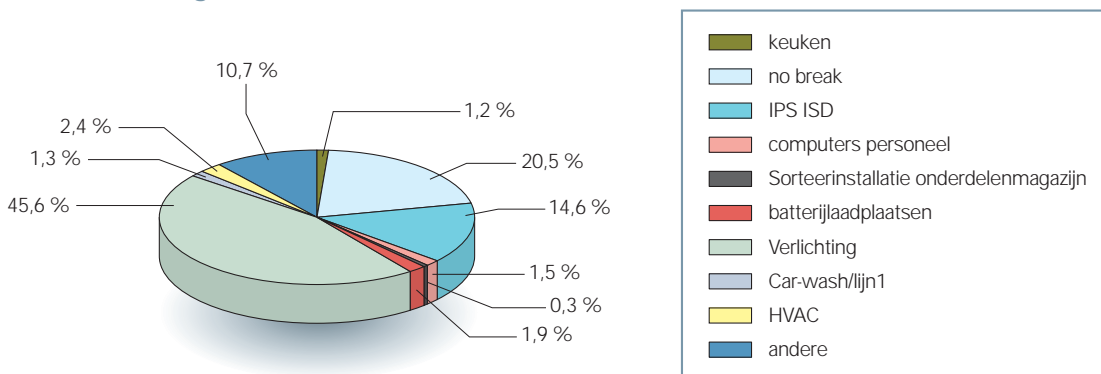
73% van dit energieverbruik wordt uit hernieuwbare energiebronnen (windmolens, biogas-, biomassa- en waterkrachtcentrales) geproduceerd (aankoop groene stroom). De overige 27% betreft het gasverbruik (aardgas).

	Totaal primair energieverbruik (PJ)	waarvan totaal hernieuwbare energieverbruik (%)
2007	0,087	0%
2008	0,091	0%
2009	0,083	71%
2010	0,085	68%
2011	0,078	73%

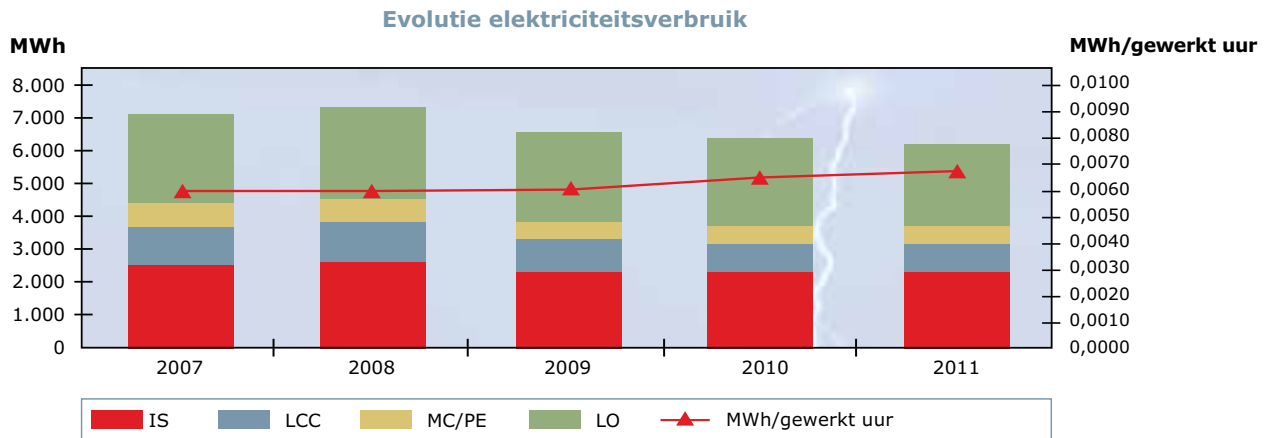
Elektriciteit

De verdeling van het elektriciteitsverbruik wordt weergegeven in het taartdiagram.

Verdeling elektriciteitsverbruik 2011

Grote verbruikers zijn de verlichting en de informatica-afdeling (no break en IPS ISD). Het gedeelte "andere" is vrij groot (18%), daar deze zeer veel kleine energieverbruikers bevat (gaande van telefonie, copiers, materiaal onderhoudsploeg, scanners, liften, poorten, laadkaaien, autohefbruggen, ...).

* Opmerking: De elektriciteitssteller van IS rekt ook het verbruik van de sorteerinstallatie van het onderdelen magazijn mee. Deze installatie is als bedrijfskritische installatie aangesloten op de noodvoedingsgroep van de serverlokalen.

In 2011 daalde het absoluut verbruik ten opzichte van het vorige jaar met 2,4 %. De daling is opvallend in het onderdelenmagazijn LO (-2,6%) en de wagenafdeling LCC (-6% door verminderde activiteiten). In IS was er een lichte daling merkbaar (-1,6%). Voor het magazijn MC/PE was er een status quo in het verbruik.

In 2011 werden bijkomend volgende maatregelen genomen om het verbruik te beperken:

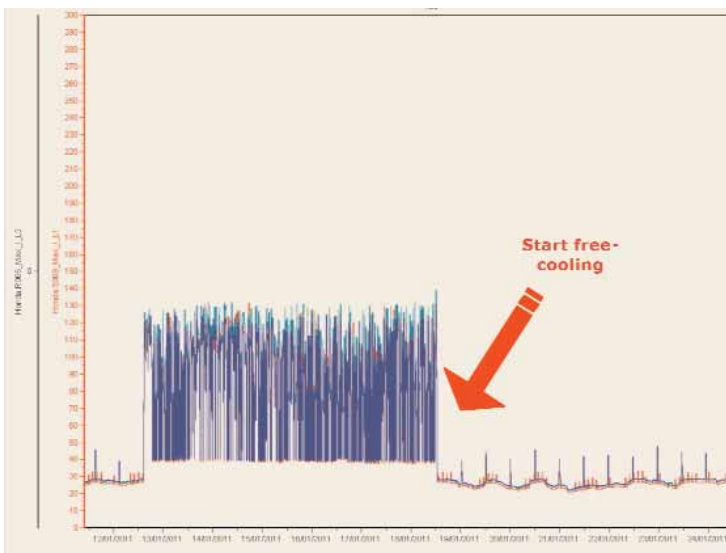
- Uitbreiding lichtsturing in het onderdelen magazijn
- Invoering koude/warmtestraten in de serverlokalen.
- Vervanging buitenverlichting IS door zuinigere verlichting

De continue stijging van de afgelopen jaren, van het elektriciteitsverbruik van de informatica-afdeling was ondermeer te wijten aan:

- uitbreiding tape-robot
- centralisatie van de Europese servers in HE
- uitbreiding netwerkapparatuur
- en de daarmee gepaard gaande extra koeling voor de serverlokalen.

Deze stijging kon in 2007 worden omgezet in een vermindering van het elektriciteitsverbruik, dankzij de vernieuwing van de koelinstallatie (ijswatergekoelde installatie) in de serverlokalen. In de wintermaanden kunnen de serverlokalen gekoeld worden door 'free-cooling'. Bij 'free-cooling' wordt enkel buitenlucht gebruikt om het ijswater van de installatie te koelen. De compressor van de koelmachine moet dan niet gebruikt worden waardoor het gemiddeld opgenomen vermogen van de installatie van 83 kVA naar 21 kVA daalt.

Het rendement van de koelmachines neemt dus toe door het gebruik van de buitenlucht.

Ampèreverbruik van koelmachine 1 in de periode 12/01/2011 tot 24/01/2011.

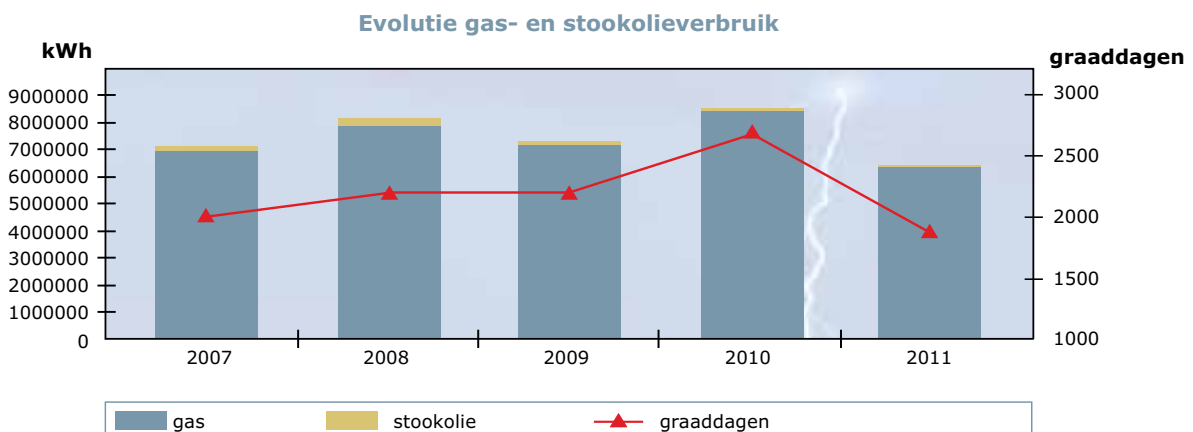
Tot eind 2008 kocht Honda Europe NV zogenaamde 'grijze' stroom aan via een elektriciteitsleverancier (oorsprong van de elektriciteit volgens de leverancier : 64,74 % fossiel, 34,89% nucleair en 0,37 % onbekend). Eind 2008 werd een nieuw contract afgesloten, waardoor Honda Europe NV vanaf januari 2009 enkel nog gecertificeerde 'groene' stroom aankoopt. Sinds 01/01/2011 is deze groene stroom afkomstig van energieproductie in de waterkrachtcentrales in Frankrijk.

Gas en stookolie

Er wordt zoveel mogelijk gekozen om op aardgas te verwarmen. In oktober 2008 werd de enige aanwezige stookoliebrander verwijderd (zie ook verder). Er wordt nu nog enkel een strategische stock aan stookolie behouden, voor noodsituaties (onderbreken van gastoevoer). De belangrijkste branders kunnen in zo'n geval worden overgeschakeld van gasbrander naar stookoliebrander.

Daar het louter om de verwarming van de gebouwen gaat, is het verbruik sterk temperatuursgebonden. Daarom werden, ter verduidelijking, de graaddagen eveneens op de grafiek weergegeven.

2007 kende een uitzonderlijk warme winter (jan-april), waardoor veel minder verwarming nodig was dan in het verleden. Het jaar 2008 was een eerder koud jaar (13% meer graaddagen t.o.v. 2007), wat resulteerde in een meerverbruik aan gas voor verwarming (14% meer gasverbruik t.o.v. 2007).

In de zomer van 2008 werd gestart met het project om de bestaande grote branders te vervangen. Het resultaat van dit project (een verwachte vermindering in gasverbruik) is nog niet zichtbaar in de resultaten voor 2008. Pas in november kon men starten met de afregeling van de eerste branders en diverse opstartproblemen leidden ertoe dat pas eind december de branders optimaal werkten.

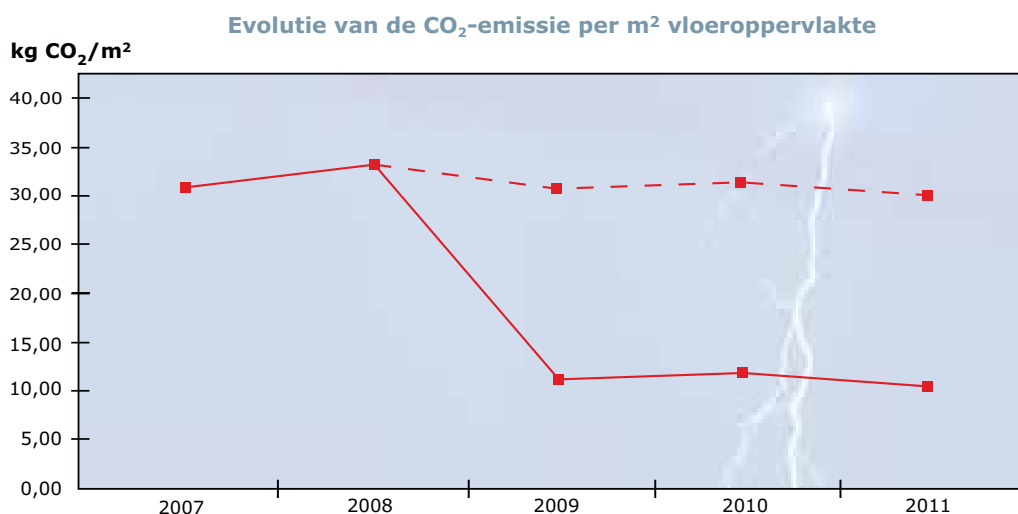
In 2009 zijn de resultaten van het vernieuwen van de branders al duidelijk. Er was slechts 1 graaddag (0,05%) minder dan in 2008, maar er werd wel 7% minder gas verbruikt. Voor 2010 zien we een stijging in het gasverbruik (+ 16%), maar ook de graaddagen lagen uitzonderlijk hoog (+ 22% tov 2009).

Het jaar 2011 was het warmste jaar ooit in België sinds de start van de metingen in 1833. We merken dan ook een sterke daling in het aantal graaddagen (-29% t.o.v. 2010). Ook het gasverbruik daalde sterk (-24% t.o.v. 2010).

CO₂-emissies

Om een realistisch beeld te geven van de impact van het energieverbruik, wordt ook de CO₂-emissie (berekend op het totale verbruik) opgevolgd. Daar de energie hoofdzakelijk gebruikt wordt voor verwarming, koeling en verlichting van de gebouwen, wordt de CO₂-emissie per m² vloeroppervlakte uitgedrukt.

Door de aankoop van groene energie valt de CO₂-emissie voor de productie van de verbruikte elektriciteit weg. Op de onderstaande grafiek werd in stippellijn de trend weergegeven mocht grijze elektriciteit gebruikt zijn. Dit om een betere vergelijking met de voorgaande jaren te kunnen maken.

LUCHT

De geleide luchtmissies beperken zich tot de stookinstallaties (enkel voor verwarming) en de verfspuitcabines. De emissies van de spuitcabines worden opgevolgd door uitvoering van een zesmaandelijks meting. Afhankelijk van de grootte van de brander worden twee- of vijfjaarlijks controlemetingen uitgevoerd.

Daarnaast ontstaan niet-geleide luchtmissies afkomstig van het intern transport van wagens.

Niet geleide emissies:

De niet-geleide emissies zijn afkomstig van het intern transport van de wagens en van het intern transport van dienstvoertuigen (vb: minibus voor parkingpersoneel,...). Voor deze emissies zijn geen meetmethodes beschikbaar. Om een inschatting te maken van de emissies wordt daarom het effectieve brandstofverbruik van de voertuigen berekend. Rekening houdend met de soortelijke massa (benzine: 0,75 kg/l ; diesel: 0,84 kg/l), de verbrandingswaarde (benzine: 0,0448 GJ/kg ; diesel: 0,04333 GJ/kg) en de emissiefactoren (benzine: 69,3 kgCO₂/GJ ; diesel: 74,07 kgCO₂/GJ volgens IPPC), kan men zo een inschatting maken van de CO₂-emissies.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de niet geleide CO₂-emissie's van de laatste vijf jaar.

	CO ₂ -emissie				
	2007	2008	2009	2010	2011
Benzine voertuigen*	20,1 ton	19,9 ton	18,1 ton	17,3 ton	14,8 ton
Diesel voertuigen**	60,5 ton	63,5 ton	54,7 ton	46,6 ton	42,0 ton
TOTAAL	80,6 ton	83,4 ton	72,8 ton	63,9 ton	56,9 ton

* Benzinevoertuigen: heftruck en taxibusjes wagenafdeling, wagens onderhoudsafdeling, wagen bewaking

** Dieselvoertuigen: taxibusjes en vrachtwagen wagenafdeling, trekker voor intern transport containers magazijnen, personeelsbusjes

De totale niet geleide CO₂-emissies zijn in 2011 met 11% gedaald t.o.v. 2010. Deze emissie komt overeen met de CO₂-emissies veroorzaakt door het jaarlijks wagengebruik van 47 Brusselse gezinnen (bron: www.defi-energie.be). Om het verbruik en dus de emissies te beperken wordt het intern transport zo klein mogelijk gehouden door een efficiënte parkingopstelling.

Geleide emissies van de stookinstallaties:

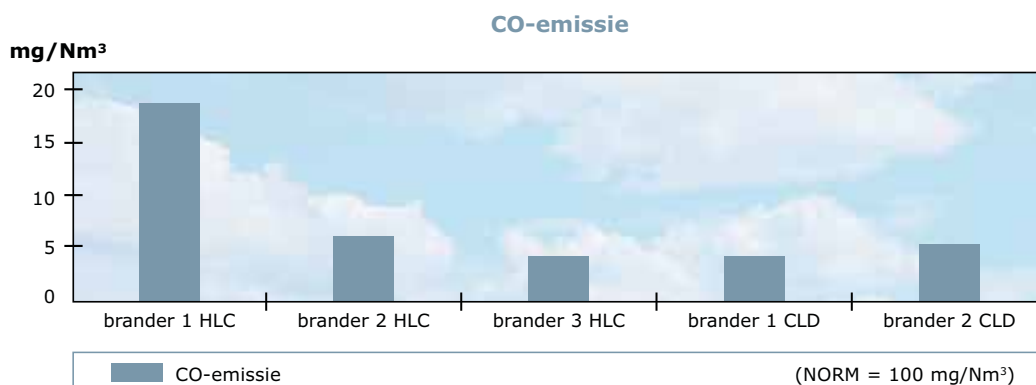
Door vernieuwing van diverse branders binnen Honda Europe NV, is de situatie betreffende de stookinstallaties volledig veranderd. Op basis van een energieaudit, werd besloten om 5 branders op aardgas te vervangen en de nog aanwezige stookoliebrander te elimineren.

De nieuwe situatie (sinds eind 2008) ziet er als volgt uit:

- 3 gasbranders voor de verwarming van het onderdelenmagazijn en het hoofdgebouw (totaal 7053 kW)
- 2 gasbranders voor de verwarming van het gebouw van de wagenafdeling en het opwarmen van het water van de spoelininstallatie voor de wagens (totaal: 1120 kW)

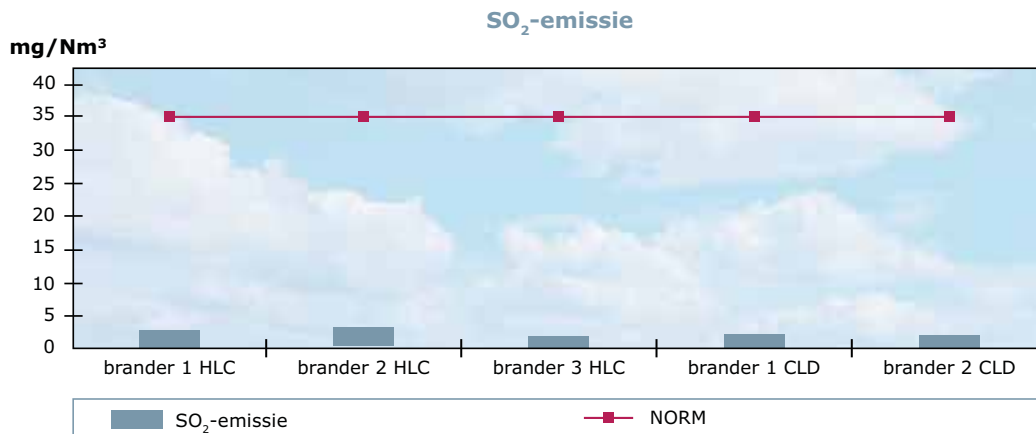
Eind 2008 werd gestart met de afbraak van de drie spuitcabines en drie droogovens. In 2009 werden deze vervangen door 2 nieuwe spuitcabines en 2 nieuwe droogovens voorzien van nieuwe gasbranders.

De emissies van deze installaties (kleine stookinstallaties*) zullen afhankelijk van hun vermogen, twee- of vijfjaarlijks gemeten worden door een erkend labo. De eerste metingen vonden plaats in februari/maart 2009. In 2011 werden de 2 grootste branders opnieuw gemeten. De resultaten vallen allen onder de geldende normen.

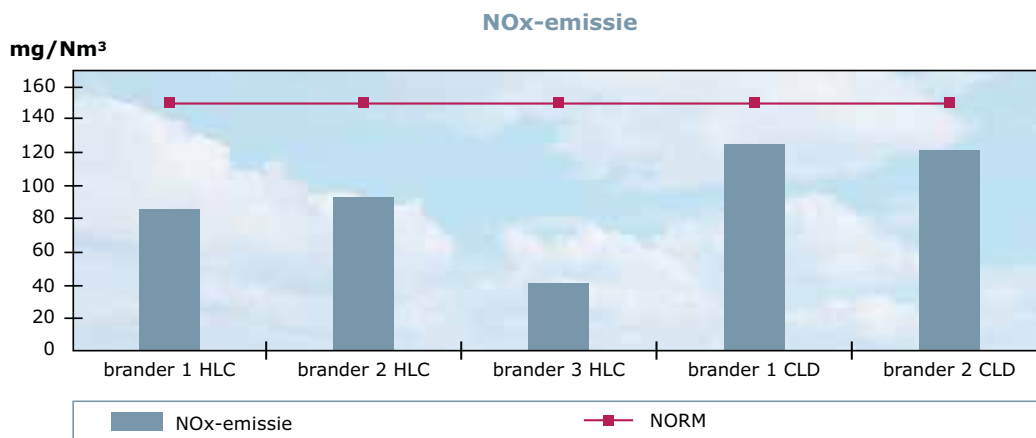

Opmerking: brander HLC1&2 meting van februari 2011; brander HLC3, CLD1&2 meting van februari 2009.

* Kleine stookinstallaties zijn stookinstallaties met een nominaal thermisch vermogen van 300 kW tot 5 MW (Besluit van 23/04/2004 van de Vlaamse Regering)

Opmerking: brander HLC1&2 meting van februari 2011; brander HLC3, CLD1&2 meting van februari 2009.

Opmerking: brander HLC1&2 meting van februari 2011; brander HLC3, CLD1&2 meting van februari 2009.

Regelmatig onderhoud van de stookinstallaties moet zorgen voor een ideaal rendement en de verzekering dat de emissies onder de wettelijke normen blijven.

Merken we op dat er buiten de hierboven vermelde branders ook nog vier zeer kleine aardgasbranders (totaal thermisch vermogen van 481 kW) en 26 gasaerothermen (totaal vermogen 2011 kW) aanwezig zijn. De zeer kleine branders en gasaerothermen krijgen een regelmatig onderhoud door de installateur, wat hun goede werking moet verzekeren.

De totale jaarlijkse emissie van alle branders samen (kleine en zeer kleine stookinstallaties) bedroeg in 2011: 0,67 ton CO, 0,19 ton SO₂ en 5,07 ton NO_x.

	Totale uitstoot in de atmosfeer		
	ton CO	ton SO ₂	ton NO _x
2007	0,52	0,93	5,87
2008	0,49	0,90	5,84
2009	0,12	0,11	2,12
2010	0,12	0,11	2,11
2011	0,67	0,19	5,07

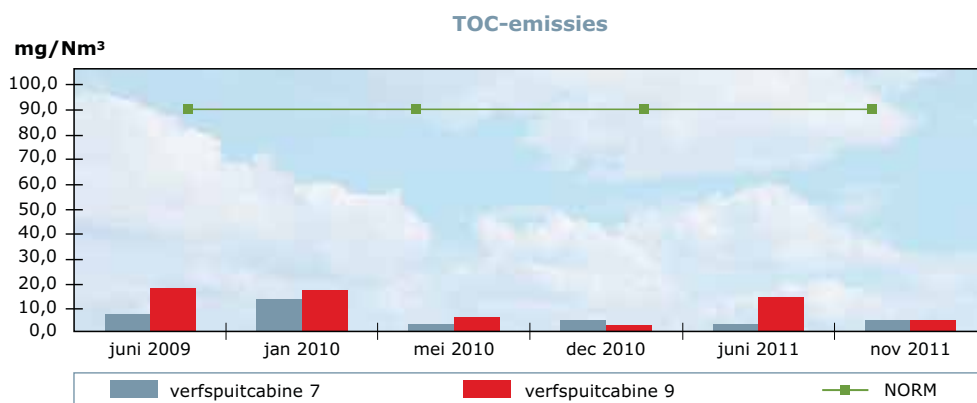
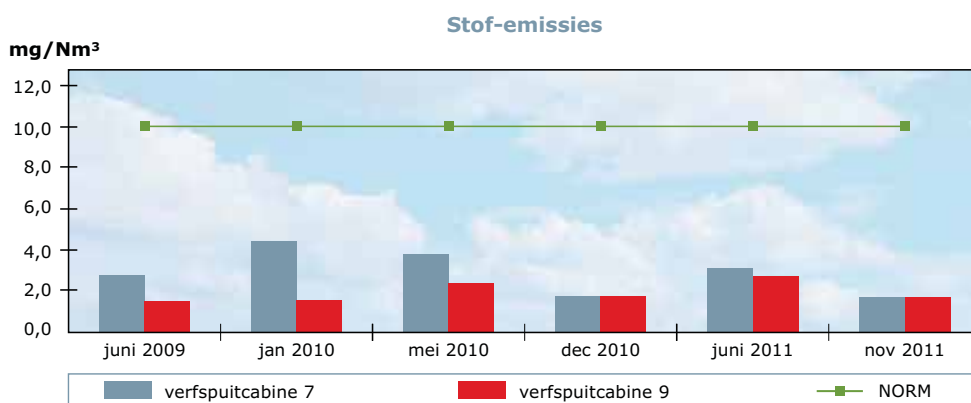
Geleide emissies van de spuitcabines

Eind 2008, begin 2009 werden de drie bestaande verfspuitcabines en hun droogovens, afgebroken en vervangen door twee nieuwe verfspuitinstallaties en 2 nieuwe droogovens.

De spuitcabines werken niet continu, maar worden enkel gebruikt voor het uitvoeren van kleine herstellingen.

Sinds de opstart van de twee cabines werden 6 metingen uitgevoerd (zesmaandelijkse meetfrequentie).

Zowel de meetresultaten voor de stofemissies als voor de emissies van Vluchtige Organische Stoffen liggen onder de geldende norm (resp. 10 en 90 mg/Nm³).

Regelmatig onderhoud en vervanging van de filters moet een goede werking van de cabines blijven verzekeren.

De twee spuitcabines en droogovens, veroorzaakten in 2011 een totale uitstoot in de atmosfeer van 0,19 ton stof en 0,49 ton VOC's.

	Totale uitstoot in de atmosfeer	
	Stof (ton)	VOC's (ton)
2007	0,23	0,40
2008	0,17	0,68
2009	0,17	0,97
2010	0,15	0,29
2011	0,19	0,49

WATER

Waterverbruik

Er wordt enkel leidingwater (stadswater) gebruikt. Hoofdzakelijk voor sanitaire en huishoudelijke doeleinden (keuken, toiletten en douches)

Buiten het water gebruikt voor sanitaire en huishoudelijke doeleinden wordt ook een klein deel voor het afspoelen van wagens gebruikt. Daar de spoelinstallatie werkt met een gesloten circuit is het verbruik hiervan gering (aanvulling van het circuit door verlies van water door verdamping). Daarnaast beschikt Honda Europe ook nog over twee grote opslagservoirs (2 x 845 m³) die het automatische bluswatersysteem van water moet voorzien.

Het totale jaarlijkse waterverbruik (in m³) bedroeg :

	Verbruik
2007	10850 m ³
2008	10835 m ³
2009	9356 m ³
2010	8608 m ³
2011	8176 m ³

In de grafiek wordt de evolutie over de laatste vijf jaar, van het waterverbruik per gewerkt uur weergegeven. Door te werken met de eenheid liter per gewerkt uur wordt een realistisch beeld gegeven van het waterverbruik per werknemer, daar het hoofdzakelijk om sanitair en huishoudelijk verbruik gaat.

Het huidige gebruik komt overeen met het gemiddeld gebruik van ongeveer 46 gezinnen in België.

In 2007 werd een gedeelte van de parking heraangelegd. Voor het asfalteren werd 350 m³ water gebruikt. Daarnaast werd de koelinstallatie van de serverlokalen van de IS-afdeling vervangen. Tijdens deze werken, diende een extra koelgroep te draaien, wat resulteerde in een tijdelijk meerverbruik van 20 m³.

In oktober 2008 ging ongeveer 350 m³ verloren door een lek in het pomplokaal. Tevens werd vastgesteld dat door een kapotte membraanpomp 20 m³ water verloren ging in de wagenafdeling.

In juni 2009 werd 195 m³ water verbruikt om de nieuwe graszoden te besproeien rond het Mercatorgebouw. Door het droge weer in september moest toen ook gesproeid worden (116 m³). In december 2009 stelde de bewaking op zijn controleronde vast dat er een haspel stuk was en water lekte. Het waterverlies hierdoor wordt geschat op maximaal 13 m³.

In 2010 werd in de zomermaanden extra water verbruikt voor het reinigen van de rioleringen. In april 2010 werd een lek vastgesteld aan de stoombevochtiger van de koeling van het hoofdgebouw (geschat verlies aan water: 100 m³).

In 2011 werden in maart boringen uitgevoerd om de funderingen van het gebouw van de wagenafdeling te controleren. Deze werken vroegen zo'n 50 m³ extra aan water. Daarnaast moesten een hele serie wagens extra handmatig afgespoeld worden wegens contaminatie met zand door een buurtbedrijf (geschatte verbruikte hoeveelheid water hiervoor: 240 m³).

Indien geen rekening gehouden wordt met de extra verbruiken (aangegeven in het rood op de grafiek), stellen we een lichte verhoging vast van het waterverbruik per gewerkt uur.

Dit is voornamelijk te wijten aan een hoger verbruik (32% meer verbruik t.o.v. 2010) van water op de teller 'Fire'. Deze teller noteert alle verbruiken van water op het blussysteem (o.a. hydranten, sprinklers, ...). Tijdens testen en onderhoudswerken van het systeem en oefeningen van de interne brandweer wordt het water ook verbruikt.

Afvalwater

Honda Europe beschikt over diverse lozingspunten op oppervlaktewater (Kanaal Gent-Terneuzen) die opgenomen werden in de milieuvergunning van 2010.

Het geloosde water van de diverse gebouwen wordt over diverse biologische waterzuiveringsinstallaties gestuurd.

- **Waterzuivering Magazijnen:** twee parallelgeschakelde biorotoren. Na een voorbezinking komt het water in het beluchtingsbekken waar micro-organismen voor de afbraak van biologische stoffen zorgen. Tot slot stroomt het afvalwater naar de nabezinking, waar een bezinking gebeurt van de slibvlokken.
- **Waterzuivering LCC en Waterzuivering Kantine/Hoofdgebouw/IS:** zuiveringsinstallaties gebaseerd op een belucht ondergedompeld oxidatiebed. Via een drie-kamer septische tank wordt het afvalwater naar een belucht ondergedompeld oxidatiebed gevoerd. Daar zorgen micro-organismen voor de verdere afbraak van de organische vuilvrucht. Tot slot stroomt het afvalwater naar de nabezinking.
- **Waterzuivering Mercator, Waterzuivering portier en Waterzuivering Checkers:** biotop-installaties. Na verblijf in de voorbezinking komt het afvalwater in het vak met de bioreactor terecht. Daar zorgen de bacteriën die op het ondergedompelde vastbed zitten voor de mineralisatie van de organische vuilvrucht. Beluchters zorgen in deze fase voor een continu aëroob milieu. Alvorens geloosd te worden gaat het afvalwater over een nabezinking.

De werking van de waterzuiveringsunits wordt regelmatig gecontroleerd door het nemen van stalen. In het kader van de heffing op afvalwater, wordt jaarlijks ook een driedaagse meetcampagne gehouden op het afvalwater geloosd via de drie grote waterzuiveringsinstallaties. De resultaten (gemiddelden van de drie meetdagen) van de belangrijkste gemeten parameters worden weergegeven in bijgevoegde grafieken.

De bekomen zuiveringsresultaten liggen in dezelfde lijn als deze van de rioolwaterzuiveringsinstallatie van Gent (bron: VMM, meetdatabank water).

In 2007 hadden we wel een overschrijding van de norm voor zwevende stoffen in de wagenafdeling. Visuele analyse van de stalen gaf aan dat het om zand en stof ging. Om de meetcampagne mogelijk te maken dient meetapparatuur aangebracht te worden in de meetput. Hierdoor blijft gedurende de meetcampagne het deksel van de meetput schuin openliggen.

Vanaf de plaatsing van de meetapparatuur tot het einde van de meetcampagne heeft het enkele malen fel geregend (in totaal 8,3 mm ; bron: weerstation Gent-Dampoort). Door de hevige neerslag is zand en stof in de meetgoot gespoeld en heeft zo een verhoogd gehalte aan zwevende stoffen veroorzaakt.

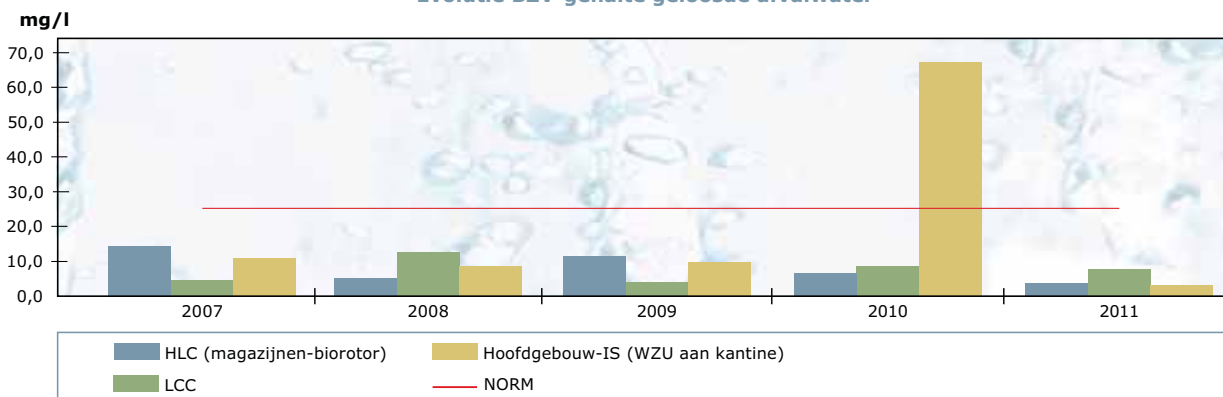
Om dergelijke inspoeling in de toekomst te vermijden, wordt sinds 2008 tijdens de meetcampagne een afscherming van het deksel van de meetput aangebracht. Een permanent aangebrachte opstaande rand is bij dit lozingspunt niet mogelijk.

In 2010 was er een overschrijding van de normen voor BZV, CZV en zwevende stoffen op het lozingspunt Hoofdgebouw-IS (WZU aan kantine). Diverse bijkomende analyses werden gedaan om het probleem vast te stellen. Tevens werd de nabezinkingsput grondig gereinigd, gezien zich daar de afgelopen jaren te veel slib had opgehoopt. Na de genomen tegenmaatregelen werden om de twee weken controlestalen genomen van het geloosde water. De resultaten van al deze controlestalen lagen onder de norm.

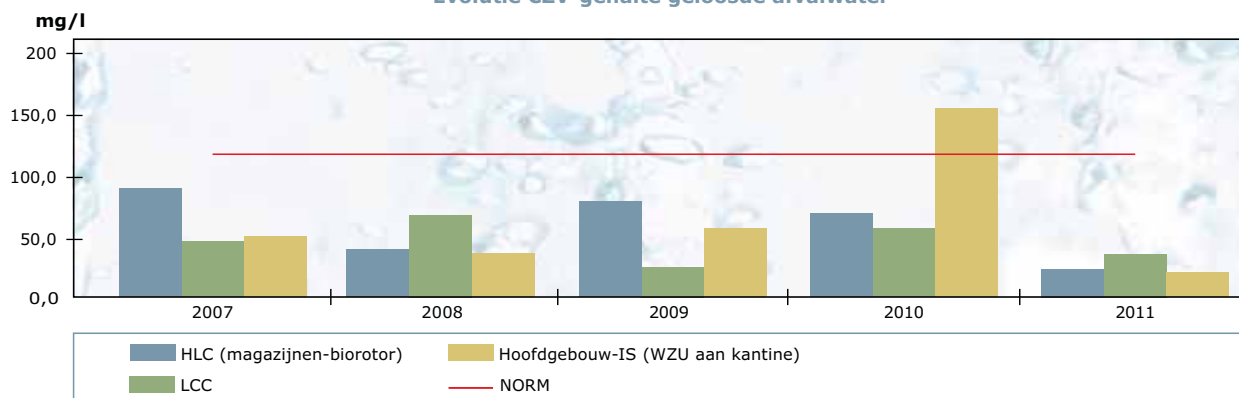
Deze overschrijdingen werden gemeld aan de milieu-inspectie.

In 2011 lagen alle gemeten parameters onder de geldende normen.

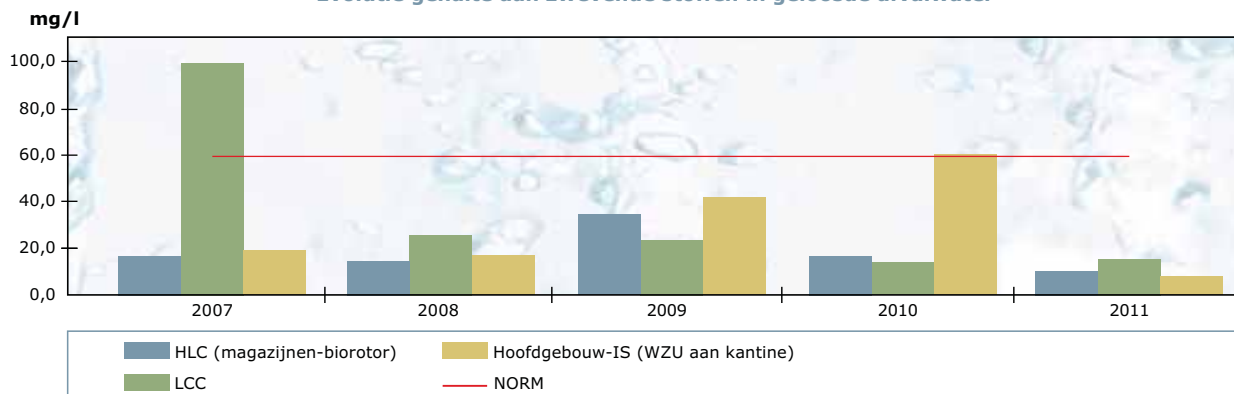
Evolutie BZV-gehalte geloosde afvalwater

Evolutie CZV-gehalte geloosde afvalwater

Evolutie gehalte aan zwevende stoffen in geloosde afvalwater

De meetresultaten voor het nitrietgehalte en totale fosfor-gehalte in het geloosde afvalwater liggen onder de geldende normen (respectievelijk 2 mg/l en 10 mg/l).

IMPACT OP DE LOKALE OMGEVING

Honda Europe is gevestigd in havengebied. De activiteiten geven geen aanleiding tot geluidsoverlast, trillingen, geur- of stofhinder.

Om de visuele hinder te beperken werd waar mogelijk groen aangeplant. Het terrein en de gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden (o.a. schilderwerken, schoonvegen parkings,...). Zo wordt maandelijks het eventuele zwerfvuil dat zich langs de omheining ophoopt, opgeruimd.

De diverse burelen en de serverlokalen van Honda Europe beschikken over airco-installaties (totaal koelvermogen van 1118 kW). De gebruikte koelmiddelen zijn R22 en R407C. De installaties worden onderhouden door, een in koeltechnieken gespecialiseerde, onderhoudsfirm. Een vervangingsprogramma is lopende voor de installaties met R22.

BODEM

De totale verharde oppervlakte van de percelen die door Honda Europe NV in gebruik zijn is 561.657 m² (ongewijzigd de laatste 6 jaren). Meer specifiek :

- Gebouwen: 82.212 m²
- Parkings: 479.445 m²

In 1998 werd door een erkende bodemdeskundige een Oriënterend BodemOnderzoek uitgevoerd op de percelen waarop Honda Europe gevestigd is. Op diverse percelen (in totaal 72ha 45a 98ca) werd historische bodemverontreiniging vastgesteld (oorzakelijk verband met de opgespoten grond). Hierdoor zijn een aantal percelen opgenomen in het register van verontreinigde gronden. Voor de meeste percelen stelde OVAM echter dat er geen noodzaak was om over te gaan tot bodemsanering.

Op één perceel (voor het gebouw van de wagenafdeling) werd een historische verontreiniging met minerale olie vastgesteld ter hoogte van de toenmalige ondergrondse kerosine tank. De tank werd in 2000 verwijderd. In 2003 werd een sanering uitgevoerd (ontgraving). Tot 2006 liep de nazorgfase (6-maandelijks bemonsteren van een aantal peilbuizen) voor het grondwater. Door de positieve resultaten (onder achtergrondwaarde in alle gemeten peilbuizen) kon, met goedkeuring van de OVAM in 2006 een eindevaluatie worden opgemaakt. Op basis van dit eindevaluatierapport heeft OVAM op 9 februari 2007 een eindverklaring opgemaakt, waarin wordt besloten dat door de uitgevoerde bodemsaneringswerken, een zodanige bodemkwaliteit werd verwezenlijkt, dat de resterende bodemverontreiniging geen ernstige bedreiging meer vormt.; Hierdoor zijn geen verdere bodemsaneringswerken meer noodzakelijk.

Op drie percelen (in totaal 15ha 70a 34ca) vindt momenteel nog een nazorg plaats van een sanering uitgevoerd door de vorige eigenaar van de gronden. Op deze percelen worden door Honda zelf geen zogenaamde Vlarebo-activiteiten uitgevoerd.

De risico-activiteiten beperken zich tot twee percelen. Voor het perceel (10 ha 7 a 23 ca) waar het gebouw van de wagenafdeling op ligt (in totaal 33 ha 93 a 57 ca) is er een periodieke onderzoeksplicht van 20 jaar.

Door het opstarten van nieuwe activiteiten (opslag van corrosieve stoffen (batterijen)) in het onderdelenmagazijn is de periodieke onderzoeksplicht voor dat perceel (23 ha 86 a 34 ca) van 20 naar 10 jaar gegaan. Het Vlarebo schrijft voor dat het eerste onderzoek binnen de zes jaar na de opstart van de activiteiten dient te gebeuren. Bijgevolg zal dit perceel onderzocht worden voor 2016.

De huidige risico's verbonden aan de activiteiten van het bedrijf zijn laag daar er diverse maatregelen genomen zijn om bodemverontreiniging uit te sluiten:

- met uitzondering van de tanks behorende bij het pompeneiland, die ondergronds zijn, werden alle tanks vervangen door bovengrondse dubbelwandige tanks
- de nog aanwezige ondergrondse tanks zijn dubbelwandig en voorzien van een permanent lekdetectiesysteem
- het pompeneiland is uitgerust met een afdichtingsmembraam en een olieafscheider.
- de gevaarlijke producten worden opgeslagen in veiligheidskasten, in specifieke opslagruimtes of in rekken met lekbakken
- de gebouwen zijn voorzien van vloestofdichte vloeren
- er is voldoende interventiemateriaal aanwezig om snel in te grijpen bij eventuele incidenten met gevaarlijke producten.

Incidenten :

In 2011 werden 12 milieu-incidenten met betrekking tot bodem genoteerd.

Bij **vier incidenten** ging het om een beperkt olieversies door lekken in het hydraulisch systeem van vrachtwagens. Al deze kleine incidenten vonden plaats op de gebetoneerde laadkaaien of de geasfalteerde parkingzone. Bij alle incidenten werd onmiddellijk ingegrepen, en werd de verloren vloeistof opgenomen met absorberende korrels.

Aan de laadkaaien vond nog **één incident** plaats met olieversies. Een vrachtwagenbestuurder reed achteruit over zijn eigen transpallet. Gevolg was een gebroken transpallet met olielek. Werde onmiddellijk met absorberende korrels ingedijkt en opgeruimd.

De overige **7 incidenten** vonden plaats in het magazijn :

- er werd een beginnend olielek vastgesteld aan een transpalet
- 4 beschadigde verpakkingen met verlies van kleine hoeveelheden olie, als gevolg van verkeerde handelingen tijdens het intern verhandelen van olie-verpakkingen
- 2 beschadigde autobatterijen met verlies van batterijzuur, als gevolg van verkeerde handelingen tijdens het intern behandelen van batterijen.

De gemorste vloeistoffen (olie en batterijzuur) werden onmiddellijk opgeruimd (met speciaal daarvoor voorziene interventiekits) en de beschadigde producten werden verwijderd.

AFVAL

Binnen het ontstane afval onderscheiden we diverse stromen:

- verpakkingsafval (zie eerder)
- scrap
- ander (afkomstig van kantine, burelen en werking van het bedrijf)

Het scrapafval ontstaat door overstock. Dit is sterk economisch afhankelijk en bijgevolg heeft men hier weinig invloed op.

	2007	2008	2009	2010	2011
scrap	238,44 ton	163,58 ton	233,53 ton	308,87 ton	318,58 ton

Soorten afvalstromen (zonder scrap en verpakkingsafval) met hun respectievelijke verwerkingmethode worden weergegeven in de onderstaande tabel:

AFVALSOORT	VERWERKING*
Minder dan 0,5 ton per jaar	
Lege metalen verpakkingen	Metaal recuperatie + verbranding met energierecuperatie
Benzinetanks+rest	Metaal recuperatie + verbranding met energierecuperatie
Lege spuitbussen	Metaal recuperatie + verbranding met energierecuperatie
Filterdoeken spuitcabines	Verbranding met energierecuperatie
Toners/cartridges	Recyclage
Droge batterijen	Recyclage
Tussen 0,5 en 2,5 ton per jaar	
LDPE + bros PS	Recyclage
Lege PE verpakkingen	Verbranding met energierecuperatie
Opruimafval	Verbranding met energierecuperatie
Ander eenmalig gevaarlijk afval	Verbranding met energierecuperatie
Lege zakken vermiculiet	Recyclage
Autobanden	Recyclage
Bumpers	Recyclage
Handdoekpapier	Recyclage
Bruingoed	Recuperatie metalen
Kabels	Recyclage
Tussen 2,5 en 5,0 ton per jaar	
Groenafval	Compostering
Afvalolie	Regeneratie olie voor hergebruik als brandstof
PMD	Recyclage
Plastiekfolie	Recyclage
Tussen 5,0 en 10 ton per jaar	
Loodaccu's	Recuperatie lood – fysico-chemische behandeling zwavelzuur
Wit papier	Recyclage
Keukenafval	Verwerking tot bodemverbeteraar
Tussen 10 en 50 ton per jaar	
Karton en gekleurd papier	Recyclage
Ijzer	Recyclage
Meer dan 50 ton per jaar	
Restafval	Verbranding met energierecuperatie

* gegevens verkregen van afvalverwerker

De drie grootste afvalstromen (zonder verpakkingsafval !) die ter recyclage aangeboden werden in 2011 zijn karton (inclusief gekleurd papier) (29,8 ton), schrootafval (14,4 ton) en wit papier (9,68 ton).

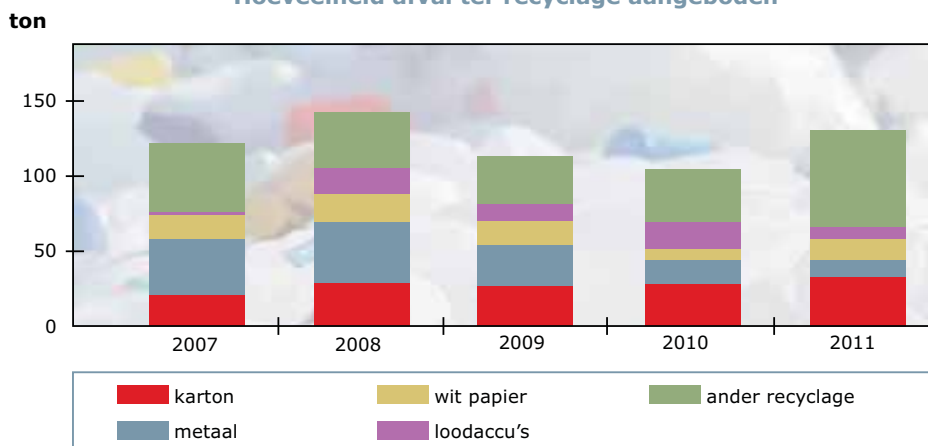
Het ijzerafval is voornamelijk afkomstig van de onderhoudsafdeling en de wagenafdeling. Het schroot komt vrij bij diverse onderhoudswerken en herstellingen.

Het kartonafval kent de afgelopen jaren een licht schommelende trend. Karton komt vrij bij gebruik van onderdelen en stukken bij het plaatsen van opties in de wagens of bij schadeherstellingen aan wagens.

De inzameling van wit afvalpapier steeg lichtjes. Doch het gebruik van wit papier daalde (15% minder wit papier aangekocht t.o.v. 2010).

Het aantal loodaccu's dat ter recyclage wordt aangeboden, is gedaald. De loodaccu's zijn hoofdzakelijk afkomstig van de toestellen waarmee in de magazijnen gereden wordt (heftruck, orderpickers, ...).

Hoeveelheid afval ter recyclage aangeboden

De hoeveelheid afval die (soms na een eerste bewerking) verbrand wordt, is gelijk gebleven. Het aandeel gevaarlijk afval is terug gedaald naar het niveau van 2009.

Hoeveelheid afval naar verbrandingsafvaloven

Het gevaarlijk afval is hoofdzakelijk afkomstig van de wagenafdeling (36%). Het afval wordt gescheiden ingezameld in speciaal daartoe voorziene recipiënten. In verhouding tot het aantal geleverde wagens (48688 wagens), blijkt dat er in 2011 0,11 kg gevaarlijk afval per geleverde wagen ontstond.

Algemene doelstelling is om het restafval (klasse II-afval) zoveel mogelijk te reduceren. De afgelopen jaren werden diverse acties opgestart om de selectieve afvalophaling van de diverse afvalstromen mogelijk te maken:

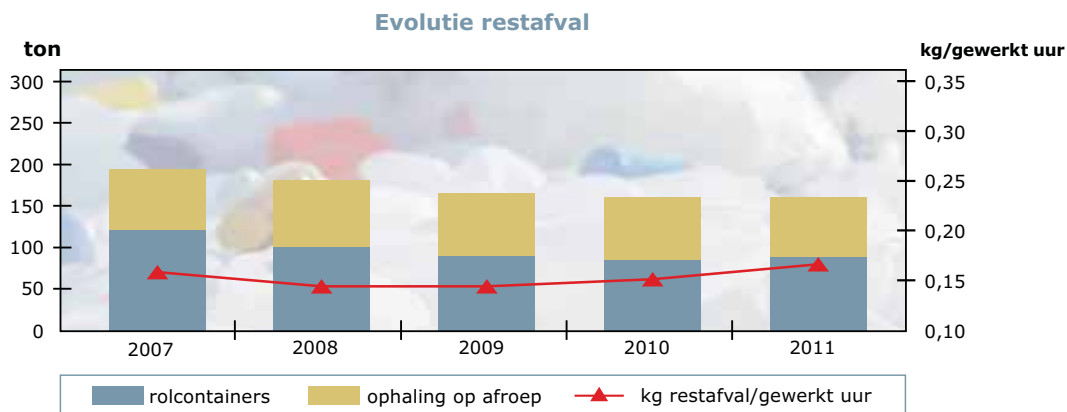

- selectieve inzameling van keukenafval
- selectieve inzameling van PMD
- selectieve inzameling van douanezegels
- selectieve inzameling van inktpatronen en toners

Sinds eind 2010 worden batterijen per stuk verpakt om naar de dealers te zenden. Om het transport zo veilig mogelijk te laten verlopen, worden de batterijen beschermd door vermiculiet korrels. Er werd een nieuwe container geplaatst waarin de lege vermiculietzakken selectief ingezameld worden. Deze plastic zakken worden nu gerecycleerd.

De onderstaande grafiek geeft het totale hoeveelheid restafval aan. Het restafval wordt verbrand met energierecuperatie.

Opmerking: een deel van het restafval (56%) wordt opgehaald in rolcontainers via een wekelijkse ophaalronde. Het gewicht van deze wekelijkse ophalingen werd ingeschat in samenspraak met de afvalophaler.

In absolute gewichten zien we een status quo voor het ingezamelde restafval. Gerelateerd aan het aantal gewerkte uren, was er een stijging in 2011 (0,17 kg/gewerkt uur in 2011 t.o.v. 0,15 kg/gewerkt uur in 2010).

MATERIAALEFFICIËNTIE

De nieuwe EMAS verordening (EG, nr 1221/2009) stelt als kernindicator ook materiaalefficiëntie. Gezien Honda Europe NV een logistiek bedrijf is en geen productie-site, is deze kernindicator niet relevant.

De materialen die worden ingekocht voor onze activiteiten zijn verpakkingsmaterialen. Voor een bespreking hiervan, verwijzen we naar het item verpakkingsafval van dit rapport.

- selectie belangrijkste milieueffecten
- resultaten milieuaspecten
- **opleiding**
- **aannemers / werken met derden**

OPLEIDING

Daar veiligheid en milieu overlappend zijn worden meestal gecombineerde opleidingen gegeven. Zo gingen al opleidingen door rond gevaarlijke stoffen, gebruik van blusmiddelen, rijvaardigheidsopleiding (inclusief het onderdeel milieuvriendelijk rijden), technische training rond hybride wagens. In 2010-2011 werd een opleiding gegeven in verband met de nieuwe CLP-regelgeving (classificatie en labeling van gevaarlijke stoffen) en een initiatiecurcus rond eerste hulp voor de arbeiders. Verder werd in 2011 aan de heftruckbestuurders een cursus ecodriving voor heftrucks gegeven.

Nieuwe werknemers (inclusief interims) krijgen, voor aanvang van hun betrekking, steeds de nodige opleidingen en een uitgebreide introductie over de veiligheid en milieuaspecten binnen Honda Europe.

Wekelijks wordt, in elke operationele afdeling, minimum één ochtendvergadering gewijd aan een milieu- of veiligheidsitem.

Werknemers kunnen zelf meewerken aan het milieubeleid via volgende kanalen:

- ideeënbus
- New Honda Circles
- CPBW

Informatie over milieuaspecten wordt op regelmatige basis aan het personeel meegedeeld via:

- uithangborden
- verslagen CPBW
- personeelsbriefing (per kwartaal)
- bedrijfsbrochure met de jaarinformatie
- het personeelstijdschrift
- bureaublad op de computers

Honda Europe neemt actief deel aan het milieuforum van Voka. Het milieuforum brengt milieucoördinatoren of milieuverantwoordelijken samen in een lerend netwerk om te discussiëren over milieuzorg en milieuwetgeving, ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.

AANNEMERS / WERKEN MET DERDEN

Aannemers worden op de hoogte gesteld van de veiligheids- en milieuzorgmaatregelen die van toepassing zijn binnen Honda Europe in het algemeen en op de taak die ze moeten uitvoeren, in het bijzonder. Hij is dan ook contractueel gehouden aan deze minimum eisen. Hij is vrij zichzelf scherpere veiligheids- en milieunormen op te leggen. Daarin zal Honda Europe hem, op een economisch verantwoorde wijze, steunen.

Elke persoon die werken komt uitvoeren binnen de terreinen van Honda Europe, krijgt voor de aanvang van de werken een introductiefilm. In deze film worden de veiligheids- en milieuvoorschriften van Honda Europe toegelicht. Na de film, wordt een korte test afgenomen.

MILIEUDOELSTELLINGEN EN -PROGRAMMA

A. A. EVALUATIE MILIEUPROGRAMMA 2011-2012 (88 KI)

Het milieuprogramma van Honda Europe wordt opgenomen in het jaarlijkse Business Plan. De Business plannen worden opgemaakt per Japans boekjaar of KI-jaar (vb : 88 KI gaat over de periode 1 april 2011 tot 31 maart 2012). In het plan zijn de actiepunten, de verantwoordelijkheden en de voorziene uitvoeringsdata opgenomen. Maandelijks wordt nagegaan hoe ver alle actiepunten gevorderd zijn.

DOELSTELLING	ACTIES	CONTROLE ITEMS en TARGET	EVALUATIE
Algemeen Milieubeheer: - Geen NC bij tussentijdse audits ISO14001/ OHSAS18001/EMAS	- organiseren interne en externe audits en opvolgen van opmerkingen	- verslagen interne audits - geen NC bij tussentijdse audit in 2011	- interne audits uitgevoerd; opmerkingen weggewerkt of in uitvoering - externe audit voorzien in maart 2012
Green factory: - Continuering opvolging energieverbruik (target 12 kg CO ₂ /m ² vloeropp./jaar; rekening houdend met aankoop groene stroom) + status quo voor het elektriciteitsverbruik in kWh) - Continuering opvolging waterverbruik (target 8,25 l/gewerkt uur) - Continuering opvolging papierverbruik + nemen van tegenmaatregelen bij stijging (target status quo aankoop papier)	- maandelijkse telleropvolging - aankoop van 'groene' elektriciteit - opvolging waterverbruik + nemen van tegenmaatregelen bij abnormale stijging in verbruik - maandelijkse opvolging resultaten + nemen van tegenmaatregelen bij stijgingen	- target: 11,6 kg CO ₂ /m ² vloeropp./jaar - certificaat aankoop groene stroom - maandelijkse resultaten + target: 8,25 l/gewerkt uur - maandelijkse resultaten	- maandelijkse resultaten aanwezig + target behaald: 12 CO ₂ /m ² vloeropp./jaar. Target elektriciteitsverbruik behaald: 2,4% minder verbruik tov 2010 (december 2011) - certificaat ontvangen voor aankoop van groene stroom gedurende 2011 (zie ook resultaten milieuaspect energie) - maandelijkse resultaten aanwezig + target niet behaald: 8,31 liter/gewerkt uur (december 2011), zie ook resultaten milieuaspect water). - Maandelijkse resultaten aanwezig en 14,8% minder papier aangekocht tov 2010 (december 2011)

DOELSTELLING	ACTIES	CONTROLE ITEMS en TARGET	EVALUATIE
- Continuering opvolging hoeveelheid afval per unit (target 0,09 kg/totale eenheden, HLC-Be)	- maandelijkse opvolging	- maandelijkse resultaten	- Maandelijkse resultaten aanwezig + resultaat voor 2011 voor HLC-Be is 0,088 kg afval/totale eenheden.
Voldoen aan wetgeving: - opvolgen resultaten waterzuiverings-installaties - vernieuwen springstofvergunning	- maandelijkse interne staalname en meting + jaarlijkse meetcampagne - indienen vergunnings-aan-vraag voor springstoffen	- maandelijkse interne metingen + meetcampagne - vergunningsaanvraag-dossier klasse 1	- Resultaten meetcampagne binnen normen + resultaten interne metingen beschikbaar - Aanvraag ingediend; beoordeling en verkrijgen nieuwe vergunning verwacht tegen lente 2012

B. MILIEUPROGRAMMA 2012-2013 (89 KI)

De resultaten van metingen, onderzoeken, audits, evaluaties, milieupunten uit het Business Plan worden jaarlijks besproken en beoordeeld door de directie. Deze evaluatie wordt als basis genomen voor het opmaken van het milieuprogramma voor het volgende jaar.

DOELSTELLING	PROGRAMMA / ACTIEPUNTEN	GEPLANDE EINDDATUM
Algemeen Milieubeheer: <ul style="list-style-type: none"> - geen NC bij audits ISO14001/OHSAS18001/EMAS - communicatie en gegevensuitwissel verbeteren tussen HLC's - opleiding geven 	<ul style="list-style-type: none"> - organiseren interne en externe audits en opvolgen van opmerkingen - opstarten net-meetings op regelmatige basis + afspraken vastleggen op te volgen punten - interne opleiding organiseren rond afvalthema 	<ul style="list-style-type: none"> - maart 2013 - maart 2013 - november 2012
Green factory <ul style="list-style-type: none"> - continuering opvolging energie-verbruik (target 11,6 kg CO₂/m² vloeropp./jaar; rekening houdend met aankoop groene stroom) + status quo voor het elektriciteitsverbruik in kWh - continuering opvolging waterverbruik (target 8,25l/gewerkt uur) - continuering opvolging papier-verbruik + nemen tegenmaatregelen bij stijging (target status quo aankoop papier) - continuering opvolging hoeveelheid afval per unit (target 0,09 kg/totale eenheid, HLC-Be) 	<ul style="list-style-type: none"> - maandelijkse opvolging resultaten - aankoop van uitsluitend 'groene' elektriciteit - maandelijkse opvolging met onmiddellijk nemen van tegenmaatregelen bij abnormale stijgingen in gebruik - maandelijkse opvolging resultaten met onmiddellijk nemen van tegenmaatregelen bij stijgingen - maandelijkse opvolging 	<ul style="list-style-type: none"> - december 2012 - januari 2012 - december 2012 - december 2012 - december 2012
Voldoen aan wetgeving: <ul style="list-style-type: none"> - opvolgen resultaten waterzuiveringsinstallaties - database gevaarlijke stoffen aanpassen aan CLP wetgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - maandelijkse interne stalname + jaarlijkse meetcampagne - opstarten vernieuwing database gevaarlijke stoffen 	<ul style="list-style-type: none"> - december 2012 - december 2012

ANDERE MILIEUPRESTATIES

MILIEUCHARTER

Het Milieucharter is een project van de Oost-Vlaamse Kamers van Koophandel en Nijverheid. Met de steun van het Vlaams Gewest binnen het Presti-4 – programma en van de Provincie Oost-Vlaanderen.

Milieucharter Oost-Vlaanderen wil bedrijven ertoe aanzetten om specifieke milieufacties op te zetten of verder uit te bouwen.

Om het Milieucharter te behalen dient men een jaaractieplan op te stellen. Het actieplan bevat minstens 4 acties voor minimaal 4 milieuthema's (milieubeleid, water, lucht, bodem, lawaai en trillingen, gevaarlijke producten, afval, verpakkingsafval, milieuaspecten bij inkoop en investeringen, rationeel energiegebruik, omgevingsimpact).

De resultaten van het actieplan worden in tussentijdse rapporten neergeschreven ter evaluatie. Een evaluatiecommissie bezoekt het bedrijf om de resultaten te bekijken en te evalueren. Op basis van de evaluatie wordt het Milieucharter toegekend.

Sinds 2000 neemt Honda Europe deel aan het Milieucharter en steeds met een positief resultaat. Jaar na jaar werd het milieucharter toegekend aan Honda Europe voor de milieufacties die ondernomen werden.

Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- verminderen verpakkingsafval
- daling waterverbruik door o.a. vervanging automatische spoeling, plaatsing spoelbakken met dubbel spoeling, sensibilisatie-acties
- daling energieverbruik door o.a. sensibilisatiecampagnes rond airco en verlichting, plaatsing energiesparende tools op drankautomaten, ...
- daling papierverbruik door digitaliseren van diverse communicatiestromen
- verminderen restafval door uitbreiden selectief inzamelen van afvalstromen

Overhandiging van de certificaten aan de laureaten van het Milieucharter (groep Gentse haven)

IDEEËNBUS / NHC

Honda als bedrijf respecteert in sterke mate positieve ideeën vanwege medewerkers. Dit principe is ook opgenomen in de bedrijfspolitiek en past in een integrale kwaliteitsaanpak. In dit kader werden twee initiatieven uitgewerkt:

1. Ideeënbus:

Doelstelling van de ideeënbus is : de werknemers laten bijdragen tot het schep-
pen van een betere werkatmosfeer en werkomgeving, tot het verhogen van de
veiligheid en het beperken van werkoverlast. Ingediende voorstellen dienen dan
ook een verbetering in te houden op één van volgende vlakken : veiligheid,
milieu, werkomgeving of efficiëntie. Alle voorstellen worden bekeken door een
beoordelingscomité. De beste ideeën worden beloond met een premie.

In de afgelopen jaren werden diverse ideeën aangebracht die ook verbeteringen
gaven op milieuvlak. Enkele voorbeelden : afvalverwerking minimaliseren, papier-
verbruik verminderen, afhaling toners verbeteren, verbeterde gescheiden ophaling
van PMD-afval, hergebruik van elastieken, hergebruik van archiefdozen, gebruik van herbruikbare enveloppes voor
dealerverpakking, gebruik milieuvriendelijke producten, gebruik van een blikjespers en hergebruik van A4-papier als
binninglabel, aanpassing vloerkartons in wagens, gefaseerd opstarten van installaties om energie te sparen.

2. NHC:

Vermits wij allen ongeveer een derde van ons leven op het werk doorbrengen, is het noodzakelijk
deze tijdsspanne, zo aangenaam mogelijk te maken. Binnen Honda werd daarom een NHC-program-
ma ontworpen om alle medewerkers in staat te stellen positieve veranderingen door te voeren. Een
New Honda Cirkel is een kleine groep van medewerkers die op vrijwillige basis samenwerken om
problemen uit hun werkomgeving op te lossen. Jaarlijkse worden de Cirkels beoordeeld en de beste beloond.

Diverse ideeën die uitgewerkt werden door NHC geven vaak ook verbeteringen op vlak van milieu. Het creëren van
positieve effecten op vlak van milieu, is trouwens een belangrijk beoordelingscriterium bij de selectie van de cirkels
die doorstoten naar de 'wereldfinale'.

RECYCLAGE INKTPATRONEN

Honda Europe heeft met haar afvalverwerker afspraken gemaakt om lege inktpatronen (de zogenaamde toners / cartridges) voor kopieermachines en printers, op te halen voor recyclage. Per ingezameld recycleerbaar inktpatroon, wordt een bedrag aan Child Focus (= Europees Centrum voor Vermiste en Seksueel Uitgebuide kinderen) overgemaakt.

Zo worden de cartridges niet alleen op een ecologische manier verwerkt, maar steunt Honda Europe ook een goed doel.

MEDEWERKING AAN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

Honda Europe verleent regelmatig haar medewerking aan wetenschappelijke onderzoeken met betrekking tot het milieu. Zo werd in 2004 een geurdagboek bijgehouden, dat verwerkt werd in de studie 'geuronderzoek Muide-Meulestede-Wondelgem' (studie in opdracht van Stad Gent, uitgevoerd door onderzoeksbureau 'Project Research Gent nv).

In september 2007 werd een muggenvanger nabij het magazijn van Honda Europe geplaatst. Dit in het kader van het Belspo onderzoeksproject ModDiRisk, uitgevoerd door het Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen. Doel van dit project is de aanwezigheid en verspreiding van endemische en invasieve muggen in België te onderzoeken.

In 2011 verleende Honda haar medewerking aan het project 'warmtefoto van de Gentse daken'. Op basis van thermografische opnames kon een warmtefoto worden samengesteld waarop men kan aflezen wat de toestand is van de dakisolatie van bepaalde gebouwen. Meerinfo en de warmtefoto zelf zijn te vinden op www.gentsklimaatverbond.be.

MEDEWERKING AAN MILIEUONTMOETINGSMOMENTEN

Op 6 mei 2009 ging in Oostakker een milieuentmoetingsmoment tussen bedrijven en bewoners in de Gentse Kanaalzone, door. Honda Europe was hier aanwezig met een stand.

Sfeerbeeld milieuentmoetingsmoment Gentse Kanaalzone.

Nuttigen van vegetarische lunch tijdens bezoek klimaatbus

Op 10 november 2011 kwam de klimaatbus op bezoek bij Honda. In de aanloop naar de klimaatop van Durban wouden de vakbonden in Oost-Vlaanderen een bijdrage leveren aan het informeren van het publiek over wat er nu al gebeurt voor het klimaat en over wat nog kan gebeuren. En dit door enkele good practices uit het Gentse onder de aandacht van onze achterban én het ruime publiek te brengen. Hiermee heeft men willen aantonen dat overheid, werkgevers en werknemers samen het verschil kunnen maken in het streven naar meer duurzaamheid. Bij Honda kregen de deelnemers van de klimaatbus uitleg over de 4 hybride modellen, de Honda-zonnepanelen, en de algemene inspanningen om hun personeel te sensibiliseren voor recyclage. De deelnemers genoten ook van de vegetarische maaltijd in de kantine.

PETERSCHAP ECO²-PROJECT

Het project ECO² heeft als doel een samenwerkingsverband te creëren tussen de verschillende actoren (bewoners, landbouwers, bedrijven, overheid) in de Gentse Kanaalzone teneinde buffering te realiseren in de agrarische zones van de koppelingsgebieden.

Honda Europe steunt dit project financieel om zo haar bereidheid te tonen om mee haar verantwoordelijkheid op te nemen voor een leefbare Gentse Kanaalzone.

Een van de eerste acties binnen dit Eco²-project was de aanplant van meer dan 500 m bomenrijen.

Meer informatie over dit project kan men vinden op de website www.ecokwadraat.be/GentseKanaalzone

(W. Pattyn, VLM)

DEELNAME EARTH HOUR

Earth hour is een initiatief van WWF waarbij wereldwijd gevraagd wordt om op een bepaald tijdstip het alle lichten voor 1 uur te doven. Bedoeling is om aan beleidsmakers te tonen dat zeer veel mensen bezorgd zijn om de klimaatsverandering.

Honda Europe heeft afgelopen jaren haar reclamepanelen die nacht niet verlicht (gezien het weekend was, waren alle andere lichten reeds gedoofd). Tevens werd het personeel opgeroepen om deel te nemen.

Het milieubeleid, het milieuprogramma, het milieuzorgsysteem, de auditprocedure en deze milieuverklaring (versie 01 van maart 2012) werden geverifieerd en gevalideerd op 9 maart 2012, door de erkende milieuverificateur Bureau Veritas Certification (accreditatie-nummer : EMAS BE-V-022).

BUREAU VERITAS
Certification

**VERKLARING VAN DE MILIEUVERIFICATEUR
OVER DE VERIFICATIE- EN
VALIDERINGSWERKZAAMHEDEN**

BUREAU VERITAS CERTIFICATION nv,
EMAS-milieuverificateur met registratienummer BE-V-022
Nace-code: 52.1

*verklaart dat hij heeft geverifieerd of de hele organisatie zoals vermeld in de
milieuverklaring van de organisatie*
HONDA EUROPE NV
Langerbruggestraat 104 – 9000 Gent, Belgium
met registratienummer B-VI-000011

*voldoet aan alle eisen van Verordening (EG) nr. 1221/2009 van het Europees
Parlement en de Raad van 25 november 2009 inzake de vrijwillige deelneming van
organisaties aan een communautair milieubeheer- en milieuauditstelsel (EMAS).*

Met de ondertekening van deze verklaring verklaar ik dat:

- de verificatie en validering volledig overeenkomstig de voorschriften van Verordening (EG) nr. 1221/2009 zijn uitgevoerd;
- uit het resultaat van de verificatie en validering blijkt dat er geen aanwijzingen zijn dat niet aan de toepasselijke wettelijke milieuvoorschriften is voldaan;
- de gegevens en informatie van de milieuverklaring van de organisatie betrouwbaar, geloofwaardig en juist beeld geven van alle activiteiten van de organisatie binnen de in de milieuverklaring vermelde reikwijdte.

*Dit document is niet gelijk aan een EMAS registratie.
EMAS-registratie kan alleen worden gedaan door een bevoegde instantie
in de zin van Verordening (EG) 1221/2009.
Dit document wordt niet gebruikt als een zelfstandig stuk openbare communicatie.*

Gedaan te Antwerpen op 28/03/2012
Peter Bornaerens – Managing Director

Managing office: Bureau Veritas Certification Belgium NV/SA - Mechelsesteenweg 128-136, B-2018 Antwerp, Belgium
Issuing office: Bureau Veritas Certification Belgium NV/SA - Mechelsesteenweg 128-136, B-2018 Antwerp, Belgium

VOLGENDE MILIEUVERKLARING

De volgende milieuverklaring (tweede tussentijdse rapport) zal, overeenkomstig de verordening (EG), nr. 1221/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 25/11/2009, ten laatste in maart 2013 ter registratie voorgelegd worden. Na goedkeuring zal de nieuwe milieuverklaring dan openbaar gemaakt worden.

CONTACTPERSONEN EN -ADRESSEN

Om een open communicatie te bekomen en verbeteringen te kunnen aanbrengen in onze milieujaarrapport, vernamen wij graag uw mening omtrent dit rapport. Wij zouden het ten zeerste appreciëren uw commentaren, suggesties of ideeën te ontvangen via onderstaande coördinaten.

Inlichtingen of vragen aangaande deze tussentijdse milieuverklaring of het milieubeleid van Honda Europe kan u steeds bekomen bij:

Honda Europe NV

Langerbruggestraat 104
9000 Gent
tel: 09 250 12 11
fax: 09 250 12 30
e-mail: info@honda-eu.com

De milieucoördinator

tel: 09 250 15 40
e-mail: Liesbeth.vande.velde@honda-eu.com

BBT	Best Beschikbare Technieken: het meest doeltreffende en geavanceerde ontwikkelingsstadium van de activiteiten en exploitatiemethoden, waarbij de praktische bruikbaarheid van speciale technieken om in beginsel het uitgangspunt voor de emissiegrenswaarden te vormen is aangetoond, met het doel emissies en effecten op het milieu in zijn geheel te voorkomen, of wanneer dat niet mogelijk blijkt algemeen te beperken.
Bestaande stookinstallaties	Stookinstallaties die vergund waren voor 1 januari 1993
Biologische waterzuiveringsinstallatie	Installatie waarbij het afvalwater gezuiverd wordt door micro-organismen.
BZV	Biologisch zuurstofverbruik (of BOD = Biological Oxygen Demand) hoeveelheid zuurstof die nodig is om de vervuiling van water biologisch af te breken (omzetten van aanwezig organisch materiaal tot eenvoudige minerale bestanddelen).
CimPro	telemetriesysteem voor energiebeheer op afstand
CO	Koolstofmonoxide: kleur-, smaak- en reukloos gas Ontstaat o.a. bij onvolledige verbrandingsprocessen.
CO ₂	Koolstofdioxide: belangrijk broeikasgas dat o.a. vrijkomt bij de verbranding van fossiele brandstoffen zoals diesel en benzine.
COP	Afkorting voor coëfficiënt of performance. Het geeft de verhouding weer tussen de hoeveelheid afgegeven warmte/koeling tegenover de hoeveelheid verbruikte energie (vb door de compressor).
CPBW	Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk
CZV	Chemisch zuurstofverbruik (of COD = Chemical Oxygen Demand) Hoeveelheid zuurstof die nodig is om de vervuiling van het water chemisch af te breken.
Emissie	Uitstoot van bepaalde stoffen
EMAS	Eco Management and Audit Scheme
Geleide emissie	Een emissie afkomstig van een bron (uitlaat, schoorsteen) waarvoor bepaalde fysische kenmerken bestaan (ligging, afmetingen) én een in principe meetbare volumestroom (debiet).
Gevaarlijk afval	Afval dat wettelijk als gevaarlijk gecatalogeerd wordt door eventuele schadelijke, giftige of ontvlambare eigenschappen.
GFP	Green Factory Project
GHS	Global Harmonized System
Graaddagen	De graaddag is het verschil tussen een basistemperatuur en een gemiddelde temperatuur van de plaats die als referentie wordt genomen. Sedert 1932 worden de graaddagen in België gehanteerd om de verbruiken van verwarmingsinstallaties te ramen.
HE	Honda Europe NV
HLC	Honda Logistic Center. Naast Honda Europe in Gent zijn er nog 6 satelliet magazijnen: <ul style="list-style-type: none"> - HLC-It in Verona, Italië - HLC-Es in Barcelona, Spanje - HLC-AU in Wenen, Oostenrijk - HLC-CE in Poznan, Polen - HLC-UK in Swindon, UK - HLC-Se in Malmö, Zweden

Historische bodemverontreiniging	Verontreiniging van de bodem die tot stand gekomen is voor de inwerking-treding van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de bodemsanering.
HUM	Honda of the UK Manufactory, gelegen in Swindon (UK)
ISO14001	Internationale standaard voor milieuzorgsystemen
IVC	Interregionale Verpakkingscommissie
KI	Japans fiscaal jaar, loopt steeds van 1 april tot 30 maart van het volgende kalenderjaar. (vb: 83 KI = 1 april 2006 tot 30 maart 2007; 84 KI = 1 april 2007 tot 30 maart 2008)
Klasse-II-afval	of restafval. Alle niet-gevaarlijke, afval die niet verder kan uitgesorteerd worden. Dit afval wordt ingezameld en opgehaald om naar een verbrandingsafvaloven (met energierecuperatie) gebracht te worden.
KWS	Koolwaterstoffen (producten op basis van een koolstofverbinding en een waterstofverbinding)
LCA	Levenscyclusanalyse
LDPE	Low density polyethyleen
Nieuwe stookinstallaties	Stookinstallaties vergund na 1 januari 1993
NC	Non Conformity
NCR	Non Conformity report
NHC	New Honda Circle
NO _x	Stikstofoxiden (bevatten zowel de NO als de NO ₂)
OBO	Oriënterend BodemOnderzoek
OVAM	Openbare Vlaamse AfvalstoffenMaatschappij
PS	Polystyreen
PMD	Plastiek flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons
RC	Returnable Crates of herbruikbare kratten
Scrap	Afval ontstaan door vernietiging van commercieel sterk in waarde gedaalde stock.
SO ₂	Zwavel dioxide: kleurloos gas dat o.a. ontstaat bij verbranding van fossiele brandstoffen (zoals kolen en aardolie).
Tertiaire zuivering	De verwijdering van nutriënten (fosfaten en nitraten) na een voorgaande primaire (fysische) en secundaire (biologische) zuiveringsstap.
TQM	Total Quality Management
Vermiculiet	Vermiculiet is een mineraal, dat bij snelle verhitting tot boven de 800°C, exfolieert als een harmonica en meerdere malen groter wordt dan het originele erts. Door zijn licht gewicht, vloeistofabsorberende en isolerende eigenschappen wordt het voor diverse toepassingen gebruikt (vb: beschermingsmateriaal, in de bouw, ...).
VLAREBO	Vlaams Reglement betreffende de bodemsanering
VLAREM I	Vlaams Reglement voor Milieuvergunning.
VLAREM II	Vlaams Reglement voor de algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne.
VOS	Vluchtige Organische Stoffen: gasvormige verbindingen van hoofdzakelijk koolstof en waterstof
Zwerfvuil	Vaste afvalstoffen die ingevolge het verwaaien of een andere ongewilde verspreiding, worden aangetroffen op een niet daarvoor bestemde willekeurige plaats.

Namen en afkortingen van de verschillende afdelingen:

LCC: Logistics Center Cars

MC/PE: MotorCycle and PowerEquipment

IS: Information Systems

HLC-Be: Honda Logistics Center-Belgium

EEC: European Engine Center

EMAS

**GEVERIFIEERD
MILIEUBEHEERSYSTEEM
REG N°: B-VL-000011**

Uitgever: Honda Europe NV, Langerbruggestraat 104, 9000 Gent
Tel. 09 250 12 11 - fax: 09 250 12 30
www.hondaeurope.be

Maart 2012, versie 2